

Starostwo Powiatowe w Bielsku Podlaskim

ul. Mickiewicza 46 • 17-100 Bielsk Podlaski

tel.: 85 833 26 16 • faks: 85 833 26 12 • ePUAP: /SPBielskPodlaski/skrytka
www.powiatbielski.pl • e-mail: starostwo@powiatbielski.pl

ZARZĄD POWIATU

17-100 Bielsk Podlaski
ul. Mickiewicza 46
tel. 085/833-26-10, fax 833-26-12
skr. poczt. 33

Or. 0022.8.2019

Bielsk Podlaski, 15.03.2019

Rada Powiatu

w Bielsku Podlaskim

Zarząd Powiatu w Bielsku Podlaskim w załączeniu przedkłada informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Bielskiego za rok 2018, celem zapoznania się.

UZASADNIENIE

Rada Powiatu w Bielsku Podlaskim uchwalała Nr III/18/18 z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ramowego planu pracy Rady Powiatu na 2019 rok zaplanowała do rozpatrzenia temat pt. „Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu bielskiego za rok 2018.”

Stosownie do zapisu art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59) „Właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny oraz państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przedstawiają przynajmniej raz w roku odpowiednio radzie powiatu albo sejmikowi województwa informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu albo województwa.”

STAROSTA

dr inż. Sławomir Jerzy Snarski

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W BIELSKU PODLASKIM

INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU BIELSKIEGO
ZA ROK 2018

Bielsk Podlaski

Marzec 2019

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

SPIS TREŚCI

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIELSKIEGO	3
II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W 2018 ROKU NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO	4
III. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH OBOWIĄZKOWYCH I ZALECANYCH ...	16
IV. OCENA PRZESTRZEGANIA REŻIMU PRZECIWEPIDEMICZNEGO W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO	18
V. OCENA SANITARNA POWIATU W OBSZARZE NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOSTCI I ŻYWIENIA	21
VI. ROCZNA OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ	32
VII. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY PRACY	37
VIII. OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH POWIATU BIELSKIEGO ...	40
IX. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.....	46
X. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA	48

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIELSKIEGO

Powiat Bielski położony jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego. Tworzy go 8 gmin, w tym 2 miejskie (Bielsk Podlaski, Brańsk), i 6 wiejskich (Bielsk Podlaski, Brańsk, Boćki, Orla, Rudka, Wyszki).

Powierzchnia powiatu bielskiego wynosi 1385 km².

Miasto Bielsk Podlaski liczy 25 611 mieszkańców i jest największym miastem w powiecie (stan na 31.12.2017r.).

Zaludnienie:

Według stanu na 31.12.2017 r., ludność powiatu bielskiego wynosi 55 427 mieszkańców w tym:

- ludność miejska – 29 396
- ludność wiejska - 26 031
- mężczyźni - 27 416
- kobiety - 28 011
- w tym dzieci do lat 2 - 965

Ocena merytoryczna realizacji wykonywanych zadań :

W 2018 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej znajdowało się 1401 obiektów powiatu bielskiego.

Nadzór sanitarny sprawowany był w zakresie:

- epidemiologii
- higieny żywności , żywienia i przedmiotów użytku
- higieny komunalnej
- higieny pracy
- higieny dzieci i młodzieży
- promocji zdrowia
- nadzoru zapobiegawczego

Ogółem w 2018r. pracownicy PSSE w Bielsku Podlaskim przeprowadzili 1016 kontroli obiektów, wydali 205 decyzji merytorycznych i 67 decyzji płatniczych. Ponadto wydano 36 postanowień oraz nałożono 2 mandaty na sumę 700,00 zł. W ramach sprawowanego nadzoru pobierano próbki do badań laboratoryjnych. W 2018 r. pobrano 419 próbek do badań chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych. Wykonano 1607 oznaczeń fizycznych i 8 chemicznych. Pobierano próbki środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków i wody.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO

Sytuację epidemiologiczną w zakresie zgłaszanych i rejestrowanych chorób zakaźnych w powiecie bielskim w 2018 roku należy uznać za ogólnie dobrą. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych. Nie rejestrowano chorób wysoce zakaźnych i niebezpiecznych takich jak: **cholera, błonica, dur brzuszny, dury rzekome, poliomyelitis.**

Analizę epidemiologiczną powiatu przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane w 2018 roku choroby zakaźne. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o definicje opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U z 2018r poz. 151 późn. zm.). Dane epidemiologiczne dotyczące chorób zakaźnych w powiecie bielskim w 2017 i 2018 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 1.

Sytuacja epidemiologiczna w latach 2017-2018 w powiecie Bielsk Podlaski

Lp.	Jednostka chorobowa	2018		2017	
		Zachorowania	Wskaźnik zapadalności w powiecie bielskim	Zachorowania	Wskaźnik zapadalności w powiecie bielskim
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe	30	54,1	23	41,0
2.	Inne bakt.zak.jelitowe <i>Clostridium difficile</i>	22	39,7	16	28,3
3.	Inne bakt.zak.jelitowe- określone	3	5,4	3	5,3
4.	Inne bakt.zak.jelitowe-nieokreślone	1	1,8	1	1,8
5.	Inne bakt. zatrucia .pokarmowe gronkowcowe	0	0	1	1,8
6.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	0	0	1	10,55
7.	Wirus.zakaż. jelit..-wywołane przez rotawirus	36	64,9	40	71,3
8.	Wirus.zakaż. jelit..-wywołane przez norowirusy	4	7,2	0	0
9.	Wirus. zakażenia jelitowe inne określone	2	3,6	8	14,1
10.	Wirus. zakażenia jelitowe nieokreślone	4	7,2	1	1,8
11.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	21	217,6	16	168,7
12.	Biegunka i zap.żołąd.jelit ogółem	5	9,0	9	16,0

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W BIELSKU PODLASKIM

13.	Biegunki u dzieci do lat 2	0	0	2	3,6
14.	Płonica	23	41,5	1	1,8
15.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna ogółem	1	1,8	1	1,8
16.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna róża	1	1,8	1	1,8
17.	Kiła późna	1	1,8	0	0
18.	Borelioza	82	147,9	139	247,9
19.	Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)	23	41,5	22	39,2
20.	Kleszczowe zapalenie mózgu	5	9,0	10	17,83
21.	Inne wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone	1	1,8	0	0
22.	Wirus. zap. opon mózgowych inne określone i nieokreślone	0	0	4	7,1
23.	Ospa wietrzna	209	377,1	116	206,9
24.	Świnka	1	1,8	4	7,1
25.	WZW typu B – przewlekłe i BNO	2	3,6	9	16,0
26.	WZW typu C: wg def. przypadku-2014r.	4	7,2	5	8,9
27.	Nowo wykryte zakażenia HIV	1	1,8	0	0
28.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1,8	0	0
29.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1,8	0	0
30.	Grypa ogółem	4	7,2	1	1,8

CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO

W przypadku **chorób zakaźnych wieku dziecięcego** obserwowana jest cykliczna, występująca co kilka lat zmienność zachorowań.

Po trzykrotnym wzroście zachorowań na **krztusiec** w roku 2015 (13 przypadków), w roku 2016 zarejestrowano już tylko 5 zachorowań na tę chorobę. W roku 2017 i 2018 krztusca nie rejestrowano. Zmiany w Programie Szczepień Ochronnych zmierzają do wprowadzania szczepień przypominających przeciwko krztuścowi, by ograniczyć zachorowania wśród młodzieży i dorosłych.

Tabela nr 2. **Zachorowania i zapadalność na krztusiec w powiecie bielskim w latach 2007-2017**

	2007			2008			2009			2010			2011			2012			2013			2014			2015			2016			2017			2018	
	Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.
21																																			
	34,8																																		
33																																			
	55,6																																		
31																																			
	52,3																																		
13																																			
	22,2																																		
12																																			
	20,5																																		
5																																			
	8,6																																		
3																																			
	5,2																																		
4																																			
	6,9																																		
13																																			
	22,7																																		
5																																			
	8,8																																		
0																																			
	0																																		
0																																			
	0																																		
0																																			
	0																																		

Kolejny rok nie rejestrowano zachorowań na **różyczkę**. Rokiem epidemicznym dla powiatu bielskiego był rok 2008, w którym zarejestrowano 233 zachorowania, co dało współczynnik zapadalności 392,9. Kolejne lata przyniosły dość gwałtowny spadek zachorowań. Od roku 2010 rejestruje się od 1 do 5 przypadków rocznie. W roku 2015r. do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono tylko 1 przypadek różyczki współczynnik zapadalności 1,7, przy współczynniku wojewódzkim równym 4,4 zachorowania na 100 tys. zachorowań, zaś w roku 2016 i 2017 w powiecie bielskim zachorowań nie zgłaszano. Spadek zachorowań, to nie tylko odzwierciedlenie właściwości epidemicznych choroby, ale też skutek działań profilaktycznych. Populacja osób uodpornionych przeciwko różyczce systematycznie rośnie, ponieważ szczepieniami w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych obejmowane są kolejne grupy dzieci i młodzieży.

Tabela nr 3. **Zachorowania i zapadalność na różyczkę w powiecie bielskim w latach 2007-2018.**

	2007			2008			2009			2010			2011			2012			2013			2014			2015			2016			2017			2018	
	Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.		Zach	Zap.
28																																			
	46,5																																		
233																																			
	392,9																																		
61																																			
	102,9																																		
1																																			
	1,7																																		
5																																			
	8,6																																		
4																																			
	6,9																																		
5																																			
	8,6																																		
1																																			
	1,7																																		
1																																			
	1,7																																		
0																																			
	0																																		
0																																			
	0																																		
0																																			
	0																																		
0																																			
	0																																		

Jak obrazuje poniższa tabela, w powiecie bielskim sytuacja epidemiczna **świnki** jest również korzystna. Od 2007 roku rejestruje się od 2 do 6 zachorowań rocznie. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie na świnkę, co dało współczynnik 1,8 zachorowań na 100 tysięcy mieszkańców. Stan uodpornienia na świnkę wzrasta systematycznie, podobnie jak w przypadku różyczki, ponieważ szczepieniami objęta jest cała populacja dzieci.

Tabela nr 4. **Zachorowania i zapadalność na świnkę w powiecie bielskim w latach 2007-2018.**

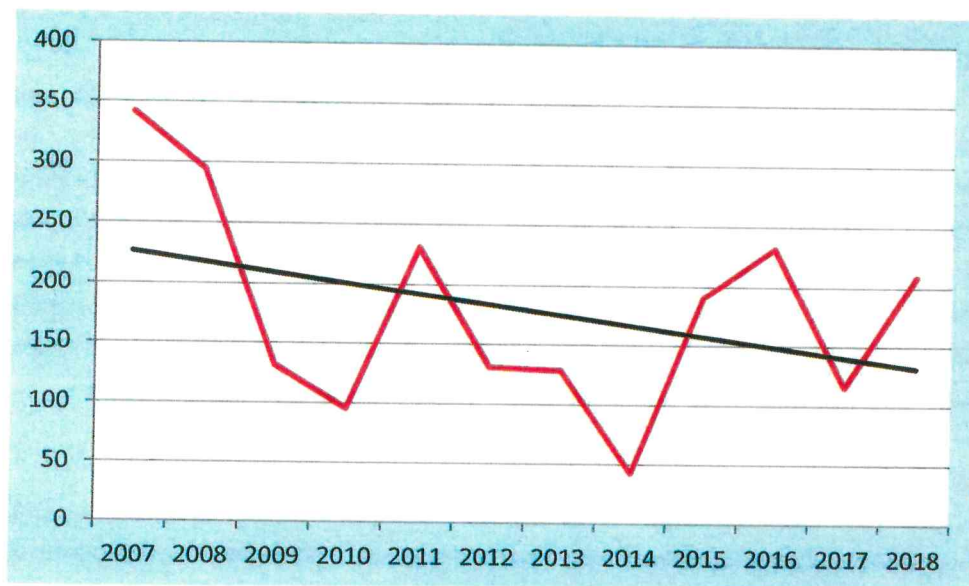
	2007			2008			2009			2010			2011			2012			2013			2014			2015			2016			2017			2018	
	Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.
2			2			2			2			2			2			2			2			2			2			2			2		
3,3			3,3			3,3			3,3			3,3			3,3			3,3			3,3			3,3			3,3			3,3			3,3		
6			6			6			6			6			6			6			6			6			6			6			6		
10,1			10,1			10,1			10,1			10,1			10,1			10,1			10,1			10,1			10,1			10,1			10,1		
5			5			5			5			5			5			5			5			5			5			5			5		
8,4			8,4			8,4			8,4			8,4			8,4			8,4			8,4			8,4			8,4			8,4			8,4		
4			4			4			4			4			4			4			4			4			4			4			4		
6,8			6,8			6,8			6,8			6,8			6,8			6,8			6,8			6,8			6,8			6,8			6,8		
6			6			6			6			6			6			6			6			6			6			6			6		
10,3			10,3			10,3			10,3			10,3			10,3			10,3			10,3			10,3			10,3			10,3			10,3		
3			3			3			3			3			3			3			3			3			3			3			3		
5,2			5,2			5,2			5,2			5,2			5,2			5,2			5,2			5,2			5,2			5,2			5,2		
2			2			2			2			2			2			2			2			2			2			2			2		
3,4			3,4			3,4			3,4			3,4			3,4			3,4			3,4			3,4			3,4			3,4			3,4		
1			1			1			1			1			1			1			1			1			1			1			1		
1,7			1,7			1,7			1,7			1,7			1,7			1,7			1,7			1,7			1,7			1,7			1,7		
0			0			0			0			0			0			0			0			0			0			0			0		
0			0			0			0			0			0			0			0			0			0			0			0		
3			3			3			3			3			3			3			3			3			3			3			3		
5,3			5,3			5,3			5,3			5,3			5,3			5,3			5,3			5,3			5,3			5,3			5,3		
4			4			4			4			4			4			4			4			4			4			4			4		
7,1			7,1			7,1			7,1			7,1			7,1			7,1			7,1			7,1			7,1			7,1			7,1		
1			1			1			1			1			1			1			1			1			1			1			1		
1,8			1,8			1,8			1,8			1,8			1,8			1,8			1,8			1,8			1,8			1,8			1,8		

W przypadku **ospy wietrznej**, po odnotowanym w roku ubiegłym spadku zachorowań, aktualnie odnotowano wzrost rejestracji. Obserwując wieloletnią sytuację epidemiologiczną ospy wietrznej zilustrowaną na wykresie poniżej, można zaobserwować spadkowy trend zachorowań. Warto zaznaczyć, iż w grupie zarejestrowanych przypadków ospy wietrznej nie notowano zachorowań wśród osób szczepionych przeciwko tej chorobie. Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są wprowadzane w grupach ryzyka zdrowotnego, oraz ze wskazań społecznych – u dzieci uczęszczających do placówek opiekuńczych i opiekuńczo-wychowawczych. Pozostała część dzieci, jest niezaszczepiona.

Tabela nr 5. **Zachorowania i zapadalność na ospę wietrzną w powiecie bielskim latach 2007-2018.**

	2007			2008			2009			2010			2011			2012			2013			2014			2015			2016			2017			2018	
	Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.		Zach.	Zap.
342			342			342			342			342			342			342			342			342			342			342			342		
567,4			567,4			567,4			567,4			567,4			567,4			567,4			567,4			567,4			567,4			567,4			567,4		
295			295			295			295			295			295			295			295			295			295			295			295		
497,5			497,5			497,5			497,5			497,5			497,5			497,5			497,5			497,5			497,5			497,5			497,5		
132			132			132			132			132			132			132			132			132			132			132			132		
279,5			279,5			279,5			279,5			279,5			279,5			279,5			279,5			279,5			279,5			279,5			279,5		
96			96			96			96			96			96			96			96			96			96			96			96		
161,2			161,2			161,2			161,2			161,2			161,2			161,2			161,2			161,2			161,2			161,2			161,2		
231			231			231			231			231			231			231			231			231			231			231			231		
395,1			395,1			395,1			395,1			395,1			395,1			395,1			395,1			395,1			395,1			395,1			395,1		
131			131			131			131			131			131			131			131			131			131			131			131		
225			225			225			225			225			225			225			225			225			225			225			225		
129			129			129			129			129			129			129			129			129			129			129			129		
220,5			220,5			220,5			220,5			220,5			220,5			220,5			220,5			220,5			220,5			220,5			220,5		
43			43			43			43			43			43			43			43			43			43			43			43		
74,1			74,1			74,1			74,1			74,1			74,1			74,1			74,1			74,1			74,1			74,1			74,1		
191			191			191			191			191			191			191			191			191			191			191			191		
334,2			334,2			334,2			334,2			334,2			334,2			334,2			334,2			334,2			334,2			334,2			334,2		
232			232			232			232			232			232			232			232			232			232			232			232		
406,0			406,0			406,0			406,0			406,0			406,0			406,0			406,0			406,0			406,0			406,0			406,0		
116			116			116			116			116			116			116			116			116			116			116			116		
206,9			206,9			206,9			206,9			206,9			206,9			206,9			206,9			206,9			206,9			206,9			206,9		
209			209			209			209			209			209			209			209			209			209			209			209		
377,1			377,1			377,1			377,1			377,1			377,1			377,1			377,1			377,1			377,1			377,1			377,1		

Wykres nr 1.

Zachorowania na ospę wietrzną w powiecie bielskim w latach 2007-2018

W roku 2018 w powiecie bielskim zaobserwowano niepokojący wzrost zachorowań na **płonicę** (szkarlatynę). Jest to choroba bakteryjna, wywoływana przez paciorkowce ropne grupy A (*Streptococcus pyogenes*) produkujące toksynę bakteryjną. Uznawana jest za chorobę wieku dziecięcego, choć mogą na nią chorować również dorośli. Jest silnie zaraźliwa, ale uważana jest za stosunkowo niegroźną chorobę. Chorobą można zarazić się od chorego na płonicę lub anginę przez bezpośredni kontakt (drogą kropelkową), a także przedmioty i pokarmy zarażone przez chorego. W powiecie bielskim rejestrowano dotychczas pojedyncze przypadki zachorowań na płonicę. W roku sprawozdawczym lekarze zgłosili 23 zachorowania, wśród których znalazły się przypadki potwierdzone laboratoryjnie. Liczbę zachorowań należy traktować jako zaniżoną, ponieważ rejestruje się głównie zachorowania przebiegające typowo. Wiele przypadków przebiegających subklinicznie pozostaje nierozpoznanych. Należy się spodziewać wzrostu zachorowań na tę chorobę. Niestety, nie ma szczepionki przeciwko szkarlatynie, przez co trudno jest uniknąć zakażenia. Jedyne działania profilaktyczne polegają na przestrzeganiu zasad ogólnej higieny. Chorzy na szkarlatynę i inne postaci kliniczne zakażeń paciorkowcowych nie powinni uczęszczać do żłobków, przedszkoli i szkół. Szczególnie uważać powinny osoby dopuszczone do kontaktu z żywnością.

Problemem epidemicznym w Polsce w roku 2018 był wzrost zachorowań na **odrę**. Jak podaje Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, w całym kraju zarejestrowano 339 zachorowań na tę chorobę. W roku 2017 odnotowano zaledwie 63 przypadki odry. Dotychczas zachorowania występowały zwykle w środowiskach uchodźców i emigrantów. Aktualnie ogniska pojawiają się w populacji polskich dzieci. Zachorowania dotyczą, w większości przypadków, osoby niezaszczone przeciwko odrze. Często

stwierdza się powiązania epidemiczne z osobami przybyłymi zza wschodniej granicy, gdzie szczepienia nie są realizowane na wystarczającym poziomie. W powiecie bielskim nie odnotowaliśmy zachorowań na odrę, jednak sytuację epidemiczną w kraju oraz rosnący odsetek dzieci niezaszczepionych wskazuje na duże ryzyko zawleczenia choroby również do nas. Lekarze są poinformowani o konieczności natychmiastowego informowania PPIS o powzięciu podejrzenia bądź rozpoznania zachorowania na odrę.

Prowadząc wieloletnie obserwacje chorób wieku dziecięcego szerzących się epidemicznie widać jak zmienia się zachorowalność na poszczególne choroby po wprowadzeniu masowych szczepień ochronnych. Choroby, przeciwko którym istnieje obowiązek szczepień, rejestruje się sporadycznie (różyczka, świnka, krztusiec). W jednostkach chorobowych, przeciwko którym szczepienie nie jest powszechne (ospa wietrzna) obserwuje się cykliczny wzrost i spadek zachorowań. Istnieje obawa, że spadek uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce, będący konsekwencją działań ruchów antyszczepionkowych, wpłynie niekorzystnie na sytuację epidemiologiczną tych chorób.

CHOROBY ODKLESZCZOWE

W stosunku do roku poprzedniego w powiecie bielskim zaobserwowano spadek zachorowań na **boreliozę**. Zarejestrowano 82 zachorowania, co dało współczynnik zapadalności 147,9 zachorowań na 100 tys. mieszkańców. W roku poprzednim odnotowano 139 zachorowań.

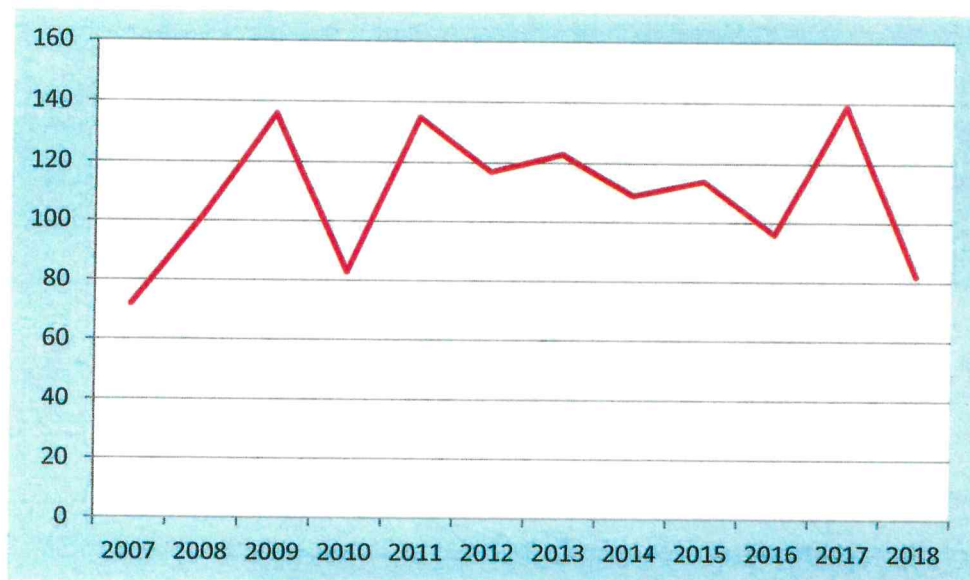
Zachorowalność na **kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)**, w stosunku do roku poprzedniego, również spadła - odnotowano 5 zachorowań, co dało współczynnik zapadalności 9,0 na 100 tys. mieszkańców. W roku 2017 zarejestrowano 10 zachorowań. Sytuację epidemiologiczną boreliozy i KZM w powiecie bielskim w latach 2006-2017 przedstawiono w poniższej tabeli i na wykresach.

Tabela nr 6. **Zachorowania i zapadalność na boreliozę i KZM w powiecie bielskim w latach 2007-2018**

Jednostka chorobowa	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Zach*	Zap.**	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
Borelioza	72	119,5	102	172,0	136	229,3	83	140,9	135	230,9	117	201,4	123	211,9	109	187,7	114	199,5	96	169,7	139	247,9	82	147,9
KZM	9	14,9	4	6,7	17	28,7	8	13,6	6	10,3	6	10,3	1	1,7	5	8,6	6	10,5	6	10,6	10	17,83	5	9,0

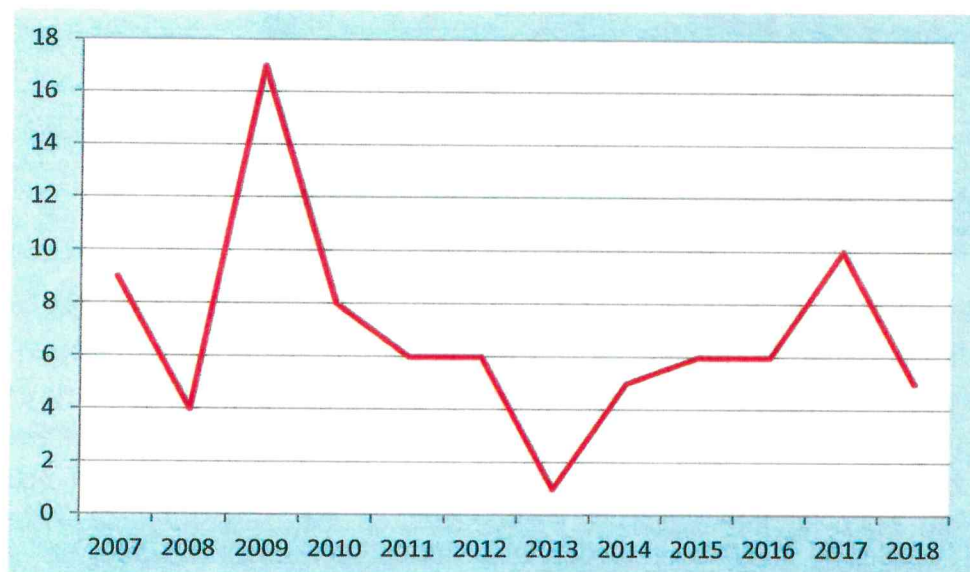
Wykres nr 2.

Zachorowania na boreliozę w powiecie bielskim w latach 2007-2018

Wykres nr 3.

Zachorowania na KZM w powiecie bielskim w latach 2007-2018.

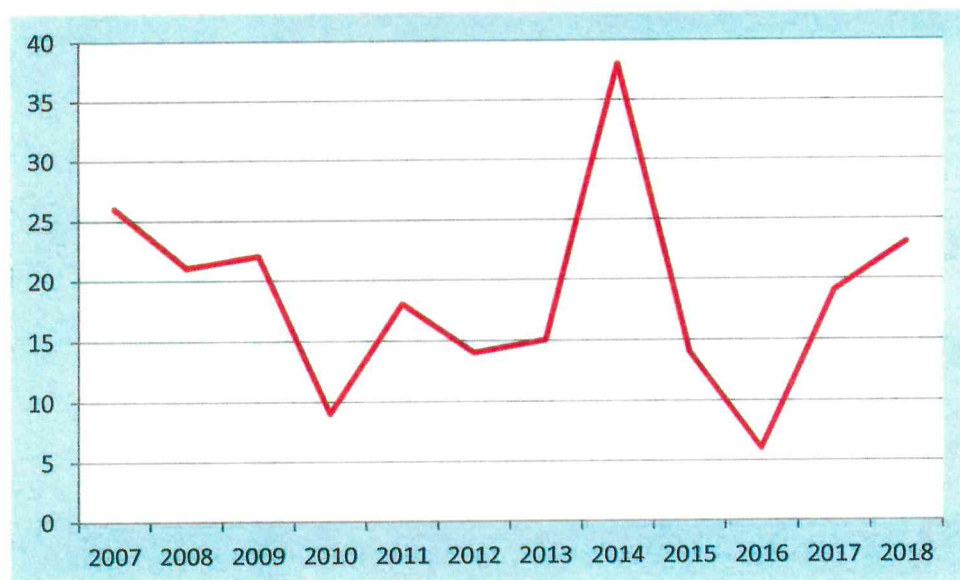
CHOROBY O ETIOLOGII POKARMOWEJ

Sytuacja epidemiologiczna **salmonelli**, którą przedstawia poniższa tabela, w roku sprawozdawczym uległa pogorszeniu.

Tabela nr 7. **Zachorowania i zapadalność na salmonellę w powiecie bielskim latach 2007-2018.**

2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.
26	43,1	21	34,8	22	37,1	9	15,2	18	30,8	14	23,9	15	25,8	38	65,5	14	24,1	6	10,5	19	33,6	23	41,0

Wykres nr 4. **Zachorowania na salmonellę w powiecie bielskim w latach 2007-2018**

Zgłoszone do PSSE w Bielsku Podlaskim przypadki zatruc salmonellozowych, w większości przypadków stanowiły pojedyncze zachorowania w ogniskach domowym. Zarejestrowano jedno ognisko rodzinne, w których zachorowało 11 osób, po narażeniu na to samo źródło (tatar wołowy z dodatkiem żółtka kurzego, bez obróbki termicznej). Ogółem zarejestrowano 30 zachorowań, co dało współczynnik zapadalności 54,1 na 100 tys. mieszkańców. W roku 2017 zarejestrowano 19 zachorowań, co dało współczynnik 41,0, zatem obserwuje się tendencję wzrostową zachorowań. Niepokoi wzrost zachorowań w grupie małych dzieci. Dochodzenia epidemiologiczne wykazały błędy technologiczne popełniane przez rodziców podczas przygotowywania posiłków. Dzieci spożywały głównie potrawy, do których dodano jaja kurze bez obróbki termicznej. Zarejestrowano przypadki

zachorowań wśród dzieci karmionymi wyłącznie piersią, co świadczy o braku wiedzy na temat profilaktyki chorób jelitowych szerzących się drogą pokarmową. W ogniskach chorób pouczono o istocie choroby oraz metodach profilaktyki, ze szczególnym uwzględnieniem higieny rąk.

Poprawiła się sytuacja epidemiologiczna **biegunek**, w tym u dzieci do lat 2. Od roku 2014, kiedy to placówki medyczne zgłosiły 22 obserwuje się sukcesywny spadek zachorowań. W roku 2017 zgłoszono już tylko 2 przypadki biegunki u dzieci do lat 2, zaś w roku 2018 zachorowań nie rejestrowano.

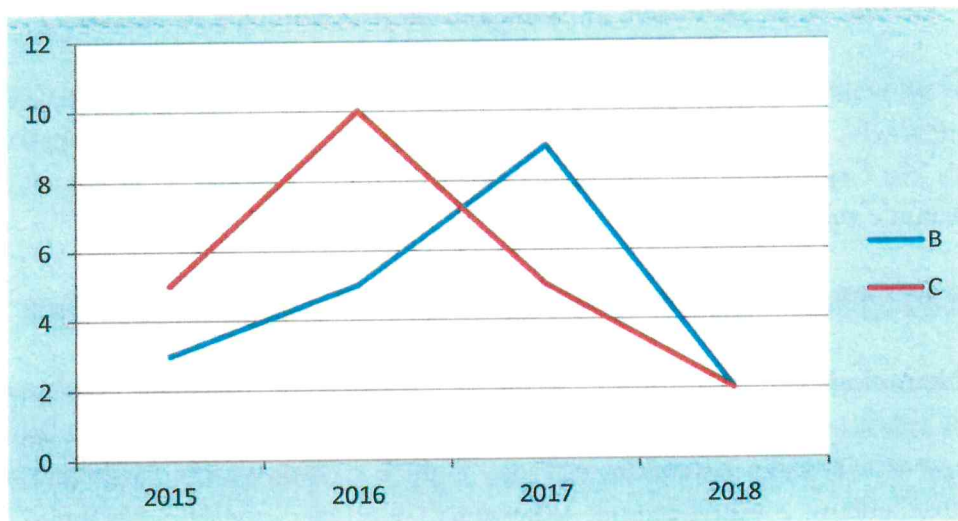
CHOROBY WIRUSOWE PRZENOSZONE DROGĄ NARUSZENIA CIĄGŁOŚCI TKANEK

Analiza epidemiologiczna wirusowych schorzeń wątroby w powiecie bielskim wykazała spadek ich rejestracji. W 2017 roku zarejestrowano 9 przypadków **przewlekłego i bliżej nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu B** (współczynnik zapadalności 16,0 na 100 tys. mieszkańców – współczynnik wojewódzki 9,5), zaś w 2018 – już tylko 2 przypadki (3,6 zachorowań na 100tys. mieszkańców). W przypadku **wirusowego zapalenia wątroby typu C** stwierdzono mniej rejestracji niż w roku 2018 (4 zachorowania, co daje współczynnik zapadalności 7,2 zachorowań na 100 tys. mieszkańców). Do wykrycia zachorowań dochodzi zazwyczaj w punktach krwiodawstwa i poradniach ginekologiczno-położniczych. Trudno jest dotrzeć do źródła zakażenia, ponieważ nie da się ustalić daty ekspozycji na czynnik zakaźny.

Tabela nr 8. **Zachorowania i zapadalność na WZW typu B i C w powiecie bielskim latach 2015-2018**

WZW	2015		2016		2017		2018	
	Zach.	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
C	5	9,0	10	17,8	5	9,0	2	3,6
B	3	5,4	5	9,0	9	16,0	2	3,6

Wykres nr 5. Zachorowania na WZW typu B i WZW typu C w powiecie bielskim w latach 2015-2018.

Wykresy przedstawiają zaledwie czteroletnią analizę epidemiologiczną zachorowań na WZW B i C, ponieważ zmieniły się kryteria rejestracji, w związku z czym dane z poprzednich lat stały się nieporównywalne.

GRYPA I SCHORZENIA GRYPPODOBNE

W roku 2018 do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono 9932 podejrzenia **grypy oraz schorzeń grypopodobnych**, czyli o 1032 przypadki więcej, niż w roku poprzednim. Najwięcej zachorowań zgłoszono w styczniu i lutym. W celu monitorowania sytuacji epidemicznej w sezonie grypowym 2017/2018, kontynuowane były działania na bazie systemu SENTINEL, w oparciu o laboratorium wirusologiczne WSSE w Białymstoku oraz lekarza pierwszego kontaktu z NZOZ MR „Medica” w Bielsku Podlaskim. Zarejestrowano 4 przypadki **grypy sezonowej**, potwierdzone laboratoryjnie.

ZAKAŻENIA SZPITALNE, BAKTERIE ANTYBIOTYKOOPORNE

Niepokoici znaczny wzrost zakażeń jelitowych wywołany *Clostridium difficile*, z 6 w roku 2015, przez 16 w roku 2017 do 22 nowych zachorowań w roku 2018. Współczynnik zapadalności w powiecie bielskim wynosi 39,7 zachorowań na 100 tys. mieszkańców.

Clostridium difficile to beztlenowa bakteria, która wywołuje zapalenie (uszkodzenie) jelita grubego. Zakażenie tym patogenem szerzy się drogą pokarmową i dotyczy przede wszystkim osób starszych, przebywających w szpitalach i domach opieki. Najpoważniejszym czynnikiem sprawczym są antybiotyki ze wszystkich grup farmakologicznych, zwłaszcza jeśli są podawane w zestawach (więcej niż 1 antybiotyk na raz) i przez dłuższy czas (ponad 10 dni). Problem stanowi leczenie zachorowań wywołany *Clostridium difficile*, ponieważ bakterie te są odporne na większość antybiotyków. Należy podkreślić, iż do zakażeń dochodzi najczęściej podczas hospitalizacji.

Problemem na skalę województwa podlaskiego, związanym z zakażeniami szpitalnymi jest występowanie zakażeń bakterią *Klebsiella pneumoniae* wytwarzającą karbapenemazy, czyli enzymy, obecność których w komórkach bakteryjnych jest źródłem oporności bakterii na ten rodzaj antybiotyków (karbapenemy). Kolejny rok szpitale województwa podlaskiego borykają się z ogniskami o tej etiologii. W 2018r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim z SPZOZ w Bielsku Podlaskim zgłoszono 13 pacjentów, u których zidentyfikowano szczep *Klebsiella pneumoniae* New Delhi (NDM), zwaną w mediach „superbakterią”, w tym 7 z zakażeniem objawowym. Dochodzenie epidemiologiczne wykazało, iż większość z tych osób mogła być zakażona podczas wcześniejszych hospitalizacji w różnych szpitalach województwa podlaskiego. W SPZOZ w Bielsku Podlaskim odnotowano jedno ognisko epidemiczne, którego czynnikiem etiologicznym była ww. bakteria.

NEUROINFEKCJE

Wyraźnie poprawiła się sytuacja epidemiologiczna **neuroinfekcji**. Zarejestrowano pojedyncze przypadki bakteryjnych zapaleń opon mózgowych i mózgu o różnej etiologii. Nie rejestrowano przypadków **enterowirusowego zapalenia opon mózgowych**, gdy w roku 2014 liczba rejestracji wynosiła aż 19 zachorowań. Zarejestrowano również tylko 1 przypadek **nieokreślonego wirusowego zapalenia opon mózgowych** - rok 2014 – 14 zachorowań, 2015 – 2. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek **wirusowego zapalenia opon mózgowych –inne określone i nie określone** oraz 1 przypadek **Inne wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone**. Należy zaznaczyć, iż w roku 2017 sytuacja epidemiologiczna neuroinfekcji również była korzystana. Rejestrowano pojedyncze przypadki poszczególnych chorób.

STYCZNOŚĆ I NARAŻENIE NA WŚCIEKLIZNE

W stosunku do roku poprzedniego wzrosła liczba **osób narażonych na wściekliznę**, u których podjęto szczepienia. W roku 2016 zarejestrowano 13 przypadków, w 2017 - 22 przypadki, zaś w 2018r. – 23 przypadki. Do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono łącznie 94 przypadki pogryzień przez psy, koty, nietoperze, szczury oraz 1 kontakt ze zwłokami lisa (rok 2016- 93 pogryzienia). Większość zwierząt była poddana obserwacji weterynaryjnej w kierunku wścieklizny. Do szczepień kwalifikowano narażone na kontakt z psami, kotami, dzikimi zwierzętami, których obserwacja, a tym samym wykluczenie zakażenia wirusem wścieklizny, było niemożliwe. Niepokoi fakt, iż dochodzi do pogryzień przez zwierzęta posiadające właścicieli, którzy nie pełnią nad nimi dostatecznego nadzoru.

PODSUMOWANIE:

W 2018 roku w powiecie bielskim *nie rejestrowano* chorób wysoce zakaźnych i niebezpiecznych, takich jak: **cholera, błonica, dur brzuszny, dury rzekome, poliomyelitis.**

W powiecie bielskim korzystna jest sytuacja epidemiologiczna **odry** - *Nie rejestrowano* zachorowań, mimo że w kraju wystąpił znaczny wzrost zachorowań.

Zanotowano wyraźny *spadek* zachorowań na **choroby odkleszczowe.**

Odnotowano znaczący *spadek* zachorowań na **biegunki**, w tym u dzieci do lat 2.

Poprawiła się (*spadek zachorowań*) sytuacja epidemiologiczna **neuroinfekcji** zarówno o etiologii wirusowej jak i bakteryjnej.

Obserwuje się *tendencję spadkową* zachorowań na **krztusiec** – w roku bieżącym zachorowania nie wystąpiły.

Odnotowano znaczny *wzrost* zachorowań na **plonicę** (szkarlatynę).

Zaobserwowano znaczący *wzrost* zachorowań na **salmonellozę** - zatrucia pokarmowe. Niepokoi wysoki odsetek zachorowań wśród małych dzieci.

Obserwuje się kilkuletnią *tendencję wzrostową* rejestracji zakażeń jelitowych wywołanych **Clostridium defficile.**

Zachorowalność na pozostałe choroby zakaźne nie odbiegała znacząco od roku poprzedniego.

*-zachorowania

** - wskaźnik zapadalności (liczba zachorowań na 100 tys. mieszkańców)

III. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH OBOWIĄZKOWYCH I ZALECANYCH

W 2018 roku szczepienia prowadzone były w 16 punktach szczepień należących do podmiotów realizujących zadania podstawowej opieki zdrowotnej oraz w SPZOZ w Bielsku Podlaskim, pozostającym pod nadzorem sanitarnym Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej. Ogółem, pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora w Bielsku Podlaskim znajduje się 9732 karty szczepień (stan na 31.12.2018r.). Kartoteki szczepienne znajdują się u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, odpowiedzialnych za realizację programu szczepień ochronnych. W ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych prowadzone jest uodpornianie przeciwko: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, odrze, śwince, różyczce oraz chorobom wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b, p/ *Streptococcus pneumoniae* oraz p/ospie wietrznej dzieci z określonymi wskazaniami zdrowotnymi lub społecznymi.

Wykonawstwo szczepień w poszczególnych rocznikach jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi. Obserwuje się zainteresowanie szczepionkami wysokoskojarzonymi, finansowanymi przez rodziców. Wśród dzieci urodzonych w 2016 roku taką szczepionką zaszczepiono 41,5 %, zaś wśród dzieci urodzonych w 2017 – 41,2%. Zainteresowanie innymi szczepionkami zalecanymi, finansowanymi przez rodziców od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela nr 9. Szczepienia zalecane (nie finansowane z budżetu państwa) w latach 2007-2018

Lp	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych w roku:											
		2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
1.	WZW typu A	5	6	2	0	2	3	16	13	6	6	2	12
2.	WZW typu B (dotyczy osób powyżej 20 roku życia)	678	818	934	715	1091	1334	1078	1234	1291	944	400	326
3.	Biegunka rotawirusowa	64	53	53	63	45	32	33	15	15	13	9	0
4.	Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego	0	20	25	3	2	0	1	1	1	4	1	0
5.	Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	39	10	4	7	5	2	1	23	9	18	10	9
6.	Kleszczowe zapalenie mózgu	38	24	80	72	66	29	42	74	65	105	80	70
7.	Grypa	1795	1284	1158	1006	934	1105	1015	1304	1246	1836	1298	1132

W powiecie bielskim nie uniknięto ogólnopolskiego problemu związanego ze zjawiskiem uchylania się od szczepień ochronnych. Coraz liczniej pojawiają się osoby, które w obawie przed wystąpieniem odczynów poszczepiennych oraz pod wpływem ruchów

antyszczepionkowych, nie wyrażają zgody na sztuczne uodpornienie swoich dzieci. Rodzice zwykle deklarują, że zaszczepią dzieci w późniejszym terminie i odmawiają podpisania dokumentacji potwierdzającej ich świadomą rezygnację ze szczepień. Wobec tych rodziców podjęto działania edukacyjne (wysyłano listy, zapraszano do PSSE lub przeprowadzano rozmowy telefoniczne). Jeśli nie przyniosą one oczekiwanych skutków, wszczęte zostanie postępowanie egzekucyjne.

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

W 2018 roku w PSSE w Bielsku Podlaskim zarejestrowano 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych, z czego 2 wystąpiły po szczepieniach w placówkach na terenie PSSE w Hajnówce – sklasyfikowane jako odczyny łagodne:

1. Szczepienie DTP, IPV i Hib –gorączka do 38,4 °C. utrzymująca się do 48 godzin,
2. Powiększenie węzła pachowego po szczepionce BCG.

Pozostałe odczyny wystąpiły po szczepieniu w placówkach objętych nadzorem przez PPIS w Bielsku Podlaskim:

1. Nasilony odczyn miejscowy w miejscu wstrzyknięcia, utrzymujący się ponad 3 dni oraz gorączka 38°C - po szczepionce Infanrix DTPa (przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi),
2. Gorączka 38,0 °C, ból głowy – po szczepionce Boostrix i IPV (przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis),
3. Gorączka powyżej 38°C, utrzymująca się do 48 godz., apatia, niepokój po szczepieniu DTP, Hepavax Gene i Act Hib (przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, WZW B i Haemophilus influenzae b),
4. Powiększone węzły chłonne pachowe po szczepieniu BCG (przeciwko gruźlicy).

**IV. OCENA PRZESTRZEGANIA REŻIMU PRZECIWEPIDEMICZNEGO
W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO**

**Tabela 10. Podmioty wykonujące działalność leczniczą objęte nadzorem PPIS
w Bielsku Podlaskim za 2018 rok**

Wyszczególnienie					Liczba urządzeń i obiektów						
					Wg ewid encji na 31 XII	skontrolowanych					
						ogó łem	% skont rolow anych	Ze stwierdzonym złym stanem			
								Higie nicz o- sanita rnym i techni czny m	Tylko higienic zno- sanitarn ym	tylko techni cznym	
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	Ogółem				1	38	35	0	0	0	0
	stacjonarne i całodobo we świadczeni a zdrowotne	szpitalne	Szpitala ogółem	2	1	0	0	0	0	0	0
			w tym szpitale jednodniowe	3	1	0	0	0	0	0	0
			w tym szpitale uzdrowiskowe	4	0	0	0	0	0	0	0
		inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo- lecznicze	5	0	0	0	0	0	0	0
			Zakłady pielęgnacyjno- opiekuńcze	6	0	0	0	0	0	0	0
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	7	0	0	0	0	0	0	0
			sanatoria	8	0	0	0	0	0	0	0
			Hospicja	9	0	0	0	0	0	0	0
			Inne	10	0	0	0	0	0	0	0
	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki zdrowia , poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	11	29	27	0	0	0	0	0	
		Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	12	4	4	0	0	0	0	0	
		Zakłady rehabilitacji leczniczej	13	1	1	0	0	0	0	0	
		inne ogółem	14	3	2	0	0	0	0	0	
		W tym uzdrowiskowe	15	0	0	0	0	0	0	0	

Tabela 11. **Praktyki zawodowe wykonujące działalność leczniczą objęte nadzorem P PIS w PSSE w Bielsku Podlaskim za 2018rok**

Wyszczególnienie			Liczba urządzeń i obiektów					
			Wg ewidencji na 31 XII	Skontrolowanych				
				ogółem	%	Ze stwierdzonym złym stanem		
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem	1	55	17	0	higieniczny sanitarny i techniczny m*	Tylko higieniczny sanitarny m	Tylko techniczny m
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	2	25	14	0	0	0	0
	W tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	3	25	14	0	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	4	29	2	0	0	0	0
	W tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	5	3	2	0	0	0	0
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem	6	1	1	0	0	0	0
	W tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	7	1	1	0	0	0	0
	Indywidualne praktyki pielęgniarek	8	0	0	0	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek	9	0	0	0	0	0	0
	Grupowe praktyki pielęgniarek	10	0	0	0	0	0	0
	Inne	11	0	0	0	0	0	0

Kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem kontroli.

STAN TECHNICZNY, FUNKCJONALNY I WYPOSAŻENIA OBIEKTÓW

Bieżące kontrole wykazały zadowalający stan sanitarno-techniczny obiektów.

UTRZYMANIE BIEŻĄCEJ CZYSTOŚCI I PORZĄDKU POMIESZCZEŃ

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych placówek opieki zdrowotnej należy uznać za zadowalający. W trakcie przeprowadzania kontroli placówek nie stwierdzano nieprawidłowości procesów mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń sanitarnych i sprzętu.

DEZYNFEKCJA

Do dezynfekcji sprzętu i materiału stosuje się preparaty dezynfekcyjne dopuszczone do stosowania zgodnie z zakresem działania wynikającym z dokumentów rejestracyjnych. Dezynfekcja jest prowadzona zgodnie z opracowanymi procedurami oraz zgodnie z instrukcjami użycia poszczególnych środków. Roztwory użytkowe do dezynfekcji narzędzi sporządzane są zgodnie z zaleceniami producentów.

STERYLIZACJA

Procedury sterylizacji prowadzone są w placówkach prawidłowo. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe, w których używa się narzędzi wielorazowego użytku, wyposażone są w autoklawy. Sterylizacja wyrobów medycznych odbywa się punktach sterylizacji oraz na stanowiskach sterylizacji w gabinetach. W każdej z nich prowadzona jest kontrola wewnętrzna wskaźnikami biologicznymi i chemicznymi. Wysterylizowany materiał i sprzęt przechowywany jest prawidłowo. Należy zaznaczyć, iż zdecydowanie zmniejsza się wykorzystanie sprzętu wielorazowego na rzecz sprzętu jednorazowego użytku.

V. OCENA SANITARNA POWIATU W OBSZARZE NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Pracownicy sekcji Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Bielsku Podlaskim w roku 2018, w ramach urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych, nadzorem objęli **901** obiektów na terenie powiatu Bielsk Podlaski, w tym **10** obiektów obrotu produktami kosmetycznymi.

Spośród obiektów znajdujących się w ewidencji, po uwzględnieniu częstotliwości kontroli zakładów dokonanej na podstawie oceny ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności, w oparciu o obowiązujące kryteria oceny zakładu ustalone w *Instrukcji dotyczącej kryteriów oceny zakładu produkcji/ obrotu żywnością/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością* przekazanej Zarządzeniem Głównego Inspektora Sanitarnego w 2018r., skontrolowano **305** obiektów oraz **8** obiektów obrotu kosmetykami, przeprowadzając **398** urzędowych kontroli (w tym 2 kontrole w zakładach nie ujętych w rejestrze podlegających urzędowej kontroli organów PIS).

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych w **158** obiektach dokonano oceny kontrolowanych zakładów w oparciu o kryteria zawarte w arkuszu oceny zakładu, uwzględniającego kategorie ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności.

Dokonana w 2018r. ocena oceny ryzyka wykazała:

- ❖ **8** obiektów o ryzyku średnim (sklepy spożywcze – 6 obiektów, zakłady żywienia zbiorowe otwarte – 2 obiekty, w tym: 1 zakład małej gastronomii),
- ❖ **150** obiektów o ryzyku niskim.

Na podstawie przeprowadzonej oceny zagrożenia w oparciu o kryteria ocenianego zakładu – nie oceniono żadnego zakładu o wysokim ryzyku zagrożenia bezpieczeństwa żywności.

Z otrzymanych danych wynika, że wszystkie zakłady, zarówno w 2017 roku jak i 2018 roku, zostały ocenione jako zgodne z wymaganiami.

W wyniku prowadzonych działań kontrolnych obiektów wpisanych do rejestru zakładów objętych nadzorem inspekcji sanitarnej, na przestrzeni ostatnich lat stwierdzono, iż **864** zakłady posiada wdrożone zasady GHP/GMP a w **161** zakładach wdrożono procedury systemu HACCP.

Działania kontrolne sprawowane w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad zakładami produkcji i obrotu w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością skutkowały wydaniem przez PPIS w Bielsku Podlaskim **71** decyzji administracyjnych.

Nie wydawano Decyzji zakazu wprowadzania do obrotu lub wycofania środków spożywczych/materiałów do kontaktu z żywnością, bądź decyzji dotyczących unieruchomienia lub przerwania działalności zakładu.

Za stwierdzone naruszenia przepisów prawa żywnościowego w skontrolowanych zakładach żywnościowo – żywieniowych nałożono **2** mandaty karne na łączną kwotę **700 złotych** (1 na właściciela sklepu spożywczego oraz 1 na właściciela obiektu ruchomego).

Nie wystosowywano wniosków o ukaranie do Sąd Rejonowego i o nałożenie kar pieniężnych przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.

W roku 2018 roku pracownicy pionu bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu Bielsk Podlaski do badań laboratoryjnych pobrali zgodnie z „Powiatowym planem pobierania próbek” łącznie **164** próbki, w tym:

- zakłady żywności i żywienia – **160** próbek,
- obiekty obrotu materiałami wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – **3** próbki,
- obiekty obrotu produktami kosmetycznymi – **1** próbka.

Z łącznej liczby próbek pobranych do badań laboratoryjnych zakwestionowano **5** próbek, co stanowi **3,04 %** ogółu zbadanych próbek.

W 2018 roku w sekcji HŻŻ i PU, realizując zapisy ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, zatwierdzono łącznie **48** zakładów żywnościowo-żywnościowych. Decyzje dotyczyły zakładów nowootwieranych, rozszerzenia dotychczas prowadzonej działalności oraz dokonywanych zmian w związku ze składanymi przez przedsiębiorców wnioskami.

W 2018r. zatwierdzono ogółem **48 obiektów**, w tym:

- Obiekty obrotu żywnością – **36** :
 - Zakłady produkcyjne – 1 (inne wytwórnie żywności),
 - sklepy spożywcze – 17,
 - magazyny hurtowe – 1,
 - obiekty ruchome i tymczasowe – 7,
 - środki transportu – 11,
- Zakłady żywienia zbiorowego otwarte – 8 obiektów (w tym: zakłady małej gastronomii – 6)
- Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte – 3 obiekty:
 - Bufety przy zakładach pracy – 1,
 - Bloki żywienia w domach opieki – 2, w tym 1 żywienie w systemie cateringowym.

W roku 2018 wydano ogółem **89 zaświadczeń**, w tym:

- obiekty zatwierdzane – 48;
- obiekty podlegające wpisowi oraz w związku z dokonywaniem zmian przez przedsiębiorców sektora spożywczego – 41.

W roku 2018 z prowadzonego rejestru obiektów będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim decyzją administracyjną **wykreślono** ogółem **27 zakładów**.

Kilkuletnia analiza porównawcza wyników kontroli wykazała, że dużej poprawie uległ stan nadzorowanych obiektów sektora spożywczego.

W 2018 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU przeprowadzili urzędowe kontrole w **313 zakładach**, w tym w następujących rodzajach obiektów:

- **Zakłady produkcji żywności – 35 obiektów**, w tym:
 - ✓ wytwórnie lodów – 3,
 - ✓ automaty do lodów – 8,
 - ✓ wytwórnie tłuszczów roślinnych – 1,
 - ✓ piekarnie – 6,
 - ✓ ciastkarnie – 3,
 - ✓ przetwórnice owocowo – warzywne – 1,
 - ✓ zakłady garmazeryjne – 2,
 - ✓ zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego (młyny) – 1,
 - ✓ wytwórnia wyrobów cukierniczych – 1,
 - ✓ inne wytwórnie żywności – 9 (w tym – 6 gospodarstw rolnych);
- **Obiekty obrotu żywnością – 174 obiekty**, w tym:
 - ✓ sklepy spożywcze – 91,
 - ✓ kioski spożywcze – 17,
 - ✓ magazyny hurtowe – 8,
 - ✓ obiekty ruchome i tymczasowe – 16,
 - ✓ środki transportu – 15,
 - ✓ inne obiekty obrotu żywnością – 27;
- **Zakłady żywienia zbiorowego – 84 obiekty**, w tym:
 - ✓ zakłady żywienia zbiorowego otwarte – **44 obiekty**, w tym zakłady małej gastronomii – 23;
 - ✓ zakłady żywienia zbiorowego zamknięte – **40 obiektów**, w tym: bufety przy zakładach pracy – 1, bloki żywienia w domach opieki społecznej – 5, stołówki szkolne – 14, stołówki w bursach i internatach – 1, stołówki na koloniach/obozach/zimowiskach – 3, stołówki w przedszkolach – 9, zakład usług cateringowych – 1, inne zakłady żywienia – 6;
- **Zakłady obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – 12 obiektów**;
- **Zakłady obrotu kosmetykami – 8 obiektów**.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach produkcji i obrotu żywności na terenie powiatu bielskiego w 2018 roku dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń;
- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego urządzeń, sprzętu produkcyjnego, wyposażenia;

- niewłaściwego przechowywania środków spożywczych, niezgodnie z warunkami deklarowanymi przez producentów produktów lub w warunkach narażonych na wtórne zanieczyszczenia;
- nieprawidłowego znakowania wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych;
- nieprzestrzegania lub brak zapisów prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej z realizacji zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP) oraz dokumentacji potwierdzającej opracowanie i wdrażanie procedur systemu HACCP.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działają również w ramach sieci systemu **RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach**. W ramach RASFF przesyłane są informacje o produktach, które nie spełniają wymagań przepisów prawnych i stanowią równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. System obejmuje wszystkie Państwa Członkowskie Unii Europejskiej, Komisje Europejskie i Europejski Urząd do Spraw Bezpieczeństwa Żywności. W Polsce Główny Inspektor Sanitarny kieruje siecią systemu RASFF, tworzy Krajowy Punkt Kontaktowy systemu RASFF, jest odpowiedzialny za jego funkcjonowanie i powiadamia Komisję Europejską o zarejestrowanej w Rzeczypospolitej Polskiej niebezpiecznej żywności oraz środkach żywienia zwierząt.

W 2018r., w związku z otrzymanymi powiadomieniami w ramach funkcjonowania systemu RASSF przekazanymi przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych dotyczących stwierdzenia niebezpiecznych produktów wskazanych w listach dystrybucji w zakładach na terenie powiatu bielskiego, przeprowadzono ogółem - **24 urzędowe kontrole** (interwencyjnych).

Przeprowadzane urzędowe kontrole dotyczyły powiadomień przesyłanych w ramach systemu RASSF, w sprawie stwierdzenia w obrocie lub produkcji niebezpiecznych artykułów, w tym:

- środki spożywcze pn.: Das Exquisite Heidel Beere Weisse Schokolade (czekolada biała z jagodami), Mleko początkowe dla niemowląt Babydream, Ziele angielskie, Gruszki odmiana Abate, Rodzynki Bakplanet, Kolendra mielona, Sezam łuskany BIO, Grejpfrut zielony;
- materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością pn.: Łyżka wazowa.

Ogółem sporządzono **24** protokoły kontroli z przeprowadzonych urzędowych kontroli z ww. zakresu.

Skontrolowano ogółem **19** obiektów, w tym:

- inne zakłady produkcyjne (zakład konfekcjonowania) – 1 obiekt,
- sklepy spożywcze – 10 obiektów, w tym 2 supermarkety;
- magazyny hurtowe – 2 obiekty,
- obiekt ruchomy – 1 obiekt,
- inne obiekty obrotu żywnością (drogerie) – 2 obiekty,
- blok żywienia domu opieki społecznej – 1 obiekt,
- stołówka szkolna – 1 obiekt,

- sklep obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – 1 obiekt.

W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych w zakładach i z dokonanych przeglądów wprowadzanych do obrotu materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – nie stwierdzono w sprzedaży lub produkcji artykułów będących przedmiotem powiadomień.

Udzielano odpowiedzi do PPWIS w Białymstoku oraz właściwym Państwowym Powiatowym Inspektorów Sanitarnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim w 2018r. przesyłał do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku **2 zgłoszenia alarmowe** w ramach systemu RASFF – formularz „Original notification” dotyczące zakwestionowanych (niebezpiecznych) środków spożywczych

- pn. ***Kolendra mielona***

Próbka **przyprawy** pn. ***Kolendra mielona*** została pobrana do badań laboratoryjnych w kierunku: WWA (1601 – benzo(a)piren, 1602 – benz(a)antracen, 1603 – benzo(b)fluoranten, 1607 – chryzen, suma 4 WWA) oraz oceny organoleptycznej i znakowania.

W wyniku przeprowadzonych badań (Sprawozdanie nr LŻ.9051.659.2018 z badań środków spożywczych z dnia 05.09.2018r) próbka przyprawy została zakwestionowana – stwierdzono **przekroczenie najwyższych dopuszczalnych ilości sumy benzo(a)pirenu, benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu i chryzenu**, określonych w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006 r. ustalającym najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych (Dz. Urz. UE. L z 2006 r. Nr 364/5, z późn. zm.).

- ***Sezam łuskany BIO***

Zgodnie z planem pobierania próbek pobrano do badań laboratoryjnych **5 próbek** środków spożywczych pn. **Sezam łuskany BIO**, w kierunku: oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych; zakres badań: 0101 – Salmonella w 25 g obecność.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono w **1** spośród **5** zbadanych próbek żywności obecność **paleczek Salmonella Mbandaka w 25g**, a więc próbki Sezamu łuskanego Bio *nie odpowiadały wymaganiom określonym w art. 14 Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1 z późn. zm.).

Wszczęto postępowanie wyjaśniające, wystosowywano pisma do właścicieli zakładów, w którym pobrano próbki ww. zakwestionowanych środków spożywczych z informacją o wynikach badań.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim przekazywał pisma dotyczące kwestionowanych ww. środków spożywczych wraz z wynikami badań do właściwych PPIS ze względu na siedzibę producenta lub importera kwestionowanych środków spożywczych.

OCENA SPOSOBU JAKOŚCI ŻYWIENIA W ZAKŁADACH ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO

W 2018r. podczas przeprowadzanych urzędowych kontroli żywności pracownicy sekcji HŻŻiPU dokonywali oceny jakości sposobu żywienia dzieci, młodzieży oraz pensjonariuszy na podstawie przedstawianych jadłospisów.

Badaniami objęto **36** zakładów żywienia zbiorowego zamknięte, tj.:

- a) Bloki żywienia w domach opieki społecznej – **4**, w tym **1** – żywienie w systemie cateringowym;
- b) Stołówki szkolne – **14**, w tym **8** stołówek – żywienie w systemie cateringowym;
- c) Stołówki w bursach i internatach – **1**,
- d) Stołówki na koloniach, półkoloniach, obozach – **3**;
- e) Stołówki w przedszkolach – **9**, w tym **4** – żywienie w systemie cateringowym;
- f) Inne zakłady żywienia – **5**.

Wyniki oceny przedstawionych jadłospisów zostały odnotowane w sporządzonych protokołach kontroli.

Stwierdzono prawidłowo ułożone jadłospisy 5-dniowe i dekadowe z wykorzystaniem produktów z głównych grup asortymentowych, w tym produktów dostarczających pełnowartościowego białka, surowych warzyw i owoców, ryb, kasz bądź roślin strączkowych suchych. W jadłospisach uwzględniono różnorodne techniki przygotowania potraw i właściwe skomponowanie posiłków pod względem kolorystyki, smaku oraz struktury.

Oceniane jadłospisy zawierały informacje dotyczące składników powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, opracowane na podstawie załącznika II Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...).

Nie wniesiono zastrzeżeń odnośnie przedstawionych jadłospisów.

Ponadto w 2018 roku w celu oceny sposobu żywienia do badań laboratoryjnych w Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej- Epidemiologicznej w Białymstoku pobrano:

- ✓ 2 dekadowe zestawienia produktów zużytych do produkcji posiłków (wyżywienie całodienne) – bloki żywienia w domach opieki społecznej;
- ✓ 2 posiłki obiadowe – stołówki szkolne.

W 2018 roku w dwóch stołówkach szkolnych funkcjonujących w szkołach podstawowych (system produkcji posiłków w procesie technologicznym od surowca do gotowej potrawy – produkcja własna), w ramach realizacji powiatowego planu pobierania materiałów do oceny jakości sposobu żywienia, pobrano do badań laboratoryjnych **2 próbki posiłków obiadowych** wraz zestawieniami produktów użytych do produkcji posiłków.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono, że wystąpiły pewne nieprawidłowości:

- ✓ zawartość chlorku sodu (soli kuchennej) przekraczała zalecane dzienne spożycie, które nie powinno przekraczać: 1,5 - 2,0g a wynosiło odpowiednio: 3,9g i 4,8g;
- ✓ udział energii z węglowodanów przekraczał zalecany 45-65% udział energii z węglowodanów i wynosił: 66%.

W związku z pobranymi próbkami posiłków obiadowych i otrzymanymi wynikami badań wystosowano listy intencyjne do dyrekcji szkół dotyczące oceny jakości prowadzonego żywienia dzieci i młodzieży. W kierowanych pismach zawarto wytyczne odnoszące się do przestrzegania obowiązujących zasad zbiorowego żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.

Zgodnie z „Powiatowym planem pobierania materiałów do oceny jakości żywienia w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego w powiecie Bielsk Podlaski w roku 2018”, w celu oceny sposobu żywienia pensjonariuszy w blokach żywienia w domach opieki społecznej, do badań laboratoryjnych pobrano **2 dekadowe zestawienia produktów zużytych do produkcji posiłków**, według „diety ogólnej” (wyżywienie całodzienne).

W wyniku przeprowadzonych badań zestawień dekadowych produktów zużytych do produkcji posiłków (wyżywienie całodzienne), stwierdzano nieprawidłowości – niezgodności w stosunku do średniego zapotrzebowania w tej grupie żywionych:

- zawartość witaminy C – jest za niska (82%, 63% realizacji);
- zawartość wapnia – jest za niska (38%, 70% realizacji);
- zawartość potasu – jest za niska (82%, 61%).
- zawartość sodu – jest za wysoka (realizacja normy: 140%;).

W związku ze stwierdzanymi nieprawidłowościami w żywieniu wystosowano 2 listy intencyjne do właścicieli domów opieki społecznej, które dotyczyły podjęcia działań w celu poprawy jakości żywienia pensjonariuszy zgodnie z zalecanymi normami żywieniowymi.

OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH PRODUKOWANYCH I WPROWADZANYCH DO OBROTU NA TERENIE POWIATU BIELSK PODLASKI

W roku 2018, w celu oceny jakości zdrowotnej środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu Bielsk Podlaski, zgodnie z „Powiatowym planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rok 2018”, pobierano próbki do badań laboratoryjnych.

Pracownicy sekcji HŻŻ i PU pobierali próbki w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Ogółem w 2018r. pracownicy sekcji HŻŻ i PU pobrali do badań laboratoryjnych **171** próbek, w tym:

❖ **166 próbek planowanych**, w tym:

- ✓ 153 próbki żywności,
- ✓ 7 próbek sanitarnych (6 wymazów sanitarnych, 1 próbka zmiotek),
- ✓ 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- ✓ 1 próbka produktów kosmetycznych,
- ✓ 2 próbki posiłków obiadowych;

oraz **2** zestawienia dekadowe produktów zużytych produktów do produkcji posiłków;

❖ **3 próbki poza planem** (próbki pobrane w związku z zatruciem pokarmowym).

Pracownicy sekcji HŻŻ i PU PSSE w Bielsku Podlaskim, w trakcie przeprowadzanych działań kontrolnych, dokonali oceny za pomocą testu szybkiego oznaczania zdrowotnej tłuszczy używanych w procesach technologicznych przygotowywania żywności (smażenia) bezpośrednio w kontrolowanych **16 obiektach**, w tym:

- zakłady żywienia zbiorowego otwarte – 15 obiektów, w tym: zakłady małej gastronomii – 8 obiektów,
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (zakład usług cateringowych) – 1 obiekt,

W trakcie przeprowadzanej oceny nie stwierdzono przekroczenia w badanym tłuszczu limitów zawartości substancji zanieczyszczających, dlatego próbki nie były przekazywane do laboratorium celem wykonania badań przesiewowych (screeningowe) związków polarnych w tłuszczach.

W 2018 roku ilość pobranych próbek do badań laboratoryjnych przedstawia się następująco:

➤ Obiekty produkcji żywności, pobrano **63** próbki w tym:

- a) Wytwórnice lodów – 18 próbek (15 próbek żywności, 3 próbki sanitarne),
- b) Piekarnie – 11 próbek (10 próbek żywności, 1 próbka sanitarna (zmiotki),
- c) Ciastkarnie – 10 próbek żywności,
- d) Zakłady garmazeryjne – 5 próbek żywności,
- e) Przetwórnice owocowo – warzywne – 5 próbek żywności,
- f) Inne wytwórnice żywności – 14 próbek żywności (gospodarstwo rolne - 4 próbki, zakład konfekcjonowania - 10 próbek);

➤ Obiekty obrotu żywnością, pobrano **97** próbek, w tym:

- a) Sklepy spożywcze – 73 próbki (70 próbek żywności, 3 próbki sanitarne),
- b) Kioski - 1 próbka żywności,
- c) Magazyny hurtowe – 11 próbek żywności,
- d) Inne obiekty obrotu żywnością – 12 próbek żywności (apteki – 11, punkt skupu – 1).

➤ Zakłady żywienia zamknięte – **2** próbki (2 próbki posiłku obiadowego).

➤ Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (sklepy) – **3** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym:

- a) wyroby szklane (naczynia do picia: dekorowane w obszarze obrzeża) – 1 próbka;

b) wyroby z tworzyw sztucznych – 2 próbki.

- Obiekty obrotu produktami kosmetycznymi (sklep) - 1 próbka produktów kosmetycznych.

W 2018r. w zakładach żywienia zamkniętego – stołówki szkolne, pobrano do badań laboratoryjnych: **2 posiłki obiadowe**.

W wyniku przeprowadzanych badań laboratoryjnych w 2018r. zostało **zakwestionowanych 7 próbek** w tym:

- ✓ 5 próbek żywności,
- ✓ 2 próbki posiłków obiadowych.

Zbiorcze dane odnośnie kwestionowanych próbek żywności, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i próbek sanitarnych w 2018 roku w porównaniu do 2017 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 12. kwestionowane próbki żywności, kosmetyków oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością i próbki sanitarne w latach 2017-2018

Rok	Odsetek kwestionowanych próbek żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, próbek sanitarnych oraz kosmetyków.	
	Ogółem zakwestionowanych	Różnica spadek (↓), wzrost (↑)
2017	1,21%	↑ 2,79
2018	4,00%	

Na podstawie ww. danych stwierdza się, że w 2018 roku w porównaniu do 2017 roku zwiększył się o **2,79%** odsetek kwestionowanych próbek żywności, a także próbek sanitarnych

Tabela nr13. Zestawienie danych z realizacji Planu pobierania próbek żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w 2018r. na terenie działalności PPIS w Bielsku Podlaskim.

Lp.	Kierunek badania/badane cechy	Próbki pobrane i zakwestionowane			
		Liczba próbek pobranych zgodnie z planem	Liczba próbek kwestionowanych	Liczba próbek pobranych poza planem	Liczba próbek kwestionowanych
1.	Pozostałości pestycydów	10	0	0	0
2.	Metale szkodliwe dla zdrowia	14	0	0	0
3.	Azotany	2	0	0	0
4.	3-MCPD i estry MCPD	2	0	0	0
5.	Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	79	1	3	3
6.	Mykotoksyny	6	0	0	0
7.	Dozwolone substancje dodatkowe	14	0	0	0
8.	GMO	3	0	0	0
9.	Skażenia promieniotwórcze żywności	1	0	0	0
10.	Środki spożywcze poddane działaniu promieniowania jonizującego	1	0	0	0
11.	Znakowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementy diety oraz oznaczanie zawartości witamin, składników mineralnych i innych składników	10	3	0	0
12.	Żywność wzbogacana	2	0	0	0
13.	Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	3	0	0	0
14.	WWA	3	1	0	0
15.	Furan	1	0	0	0
16.	Oleje mineralne	1	0	0	0
17.	Parametry jęlczenia i kwas erukowy	1	0	0	0
18.	Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych	2	0	0	0
19.	Gluten	1	0	0	0
20.	Produkty kosmetyczne	1	0	0	0
21.	Próbki sanitarne	7	0	0	0
22.	Próbki posiłków	2	2	0	0
23.	Tłuszcze do smażenia ocenione w trakcie kontroli	16	0	0	0
Suma:		182	7	3	3

W ramach opracowywania ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych zostały pobrane do badań laboratoryjnych 3 próbki żywności poza planem, w tym:

- ✓ tatar (1 próbka),
- ✓ jaja kurze (1 próbka),
- ✓ skorupki jaj (1 próbka).

Próbki ww. żywności zostały pobrane w mieszkaniu prywatnym. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono obecność *Salmonella Enteritidis*.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO - REPRESYJNA

W 2018r. w zakładach objętych nadzorem przeprowadzono ogółem **398** urzędowych kontroli.

W związku z przeprowadzanymi urzędowymi kontrolami w obiektach podejmowano działania zgodnie z posiadanymi kompetencjami na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, w tym:

- W celu wyeliminowania stwierdzonych naruszeń prawa żywnościowego wydawano decyzje nakazujące poprawę warunków sanitarnych i prowadzono postępowanie administracyjno- egzekucyjne. Wydano ogółem – **71** decyzji administracyjnych, w tym – **27** decyzji nakazujących poprawę warunków sanitarnych.
- Decyzji unieruchomienia/przerwania działalności zakładu nie wydawano.
- Decyzji zakazu wprowadzania produktu do obrotu nie wydawano.
- Wydano **40** decyzji (płatnicze) na kwotę **4076 złotych** – obciążające przedsiębiorców.
- Wydawano decyzje zatwierdzające zakład w związku z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładu podlegających urzędowej kontroli żywności.
- Wydano **27** decyzji wykreślenia zakładu z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli.
- Wobec osób winnych zaniedbań higieniczno-sanitarnych stosowano sankcje karne (mandaty karne kredytowane) – **2** mandaty karne na kwotę **700 złotych**.
- Udzielano pisemnej odpowiedzi do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz PPIS w terminach wyznaczonych w pismach.
- Udzielano pisemnej odpowiedzi Stronom (w przypadku podania danych) wnoszącym o interwencję.
- Prowadzono postępowanie wyjaśniające w związku ze stwierdzeniem bądź podejrzeniem o niewłaściwą jakość zdrowotną żywności.
- W związku z kwestionowanymi próbkami żywności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim przesyłał 2 zgłoszenia alarmowe w ramach systemu RASFF – formularz „Original notification”.

VI. ROCZNA OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY DO SPOŻYCIA

Zgodnie z wdrożonym monitoringiem jakości wody do spożycia objęto nadzorem 17 wodociągów (14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia i 3 wodociągi wykorzystujące wodę przez podmioty działające na rynku spożywczym), znajdujących się na terenie powiatu bielskiego.

Na terenie powiatu znajdują się:

- 13 wodociągów o wydajności 101-1000 m³/d (wodociągi: Brańsk, Bielsk Podlaski gminny, Bolesty, Rajsk, Boćki, Kalnica, Koszewo, Domanowo, Brzeźnica, Orla, Oleksze, Rudka, Budlewo),
- 1 wodociąg o wydajności 1001-10000 m³/d (wodociąg w Bielsku Podlaskim),
- 3 wodociągi wykorzystujące wodę przez podmioty działające na rynku spożywczym (wodociągi: Ośrodek Wypoczynkowy „Ptasia Osada” w Płoskach nad Narwią wł. Firma Handlowo Usługowa Białystok ul. Kawaleryjska 58A, Zakładu Produkcyjnego „Bielmlek” Spółdzielnia Mleczarska w Bielsku Podlaskim i Zakładu „Suempol” w Bielsku Podlaskim).

Ogólna liczba ludności korzystającej z wody o kontrolowanej jakości, jak wynika z danych zebranych od właścicieli wodociągów wynosi – 55127.

Liczba ludności korzystającej z wody o niekwestionowanych parametrach na dzień 31.12.2018r. wynosi – **55127 (100%)**.

W roku 2018 wydano **1 decyzję** dotyczącą jakości wody. Postępowanie dotyczyło wodociągu w Boćkach. Na podstawie badań, przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej, PPIS w Bielsku Podlaskim stwierdził: Brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu w Boćkach ze względu na przekroczenie parametrów mikrobiologicznych - bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, Enterokoki kałowe.

Działania, natychmiastowo podjęte przez Wójta Gminy w Boćkach oraz Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o., prowadzone były pod nadzorem PPIS w Bielsku Podlaskim. Procedury poprawy jakości wody zostały podjęte bezpośrednio po otrzymaniu wstępnych wyników, (należy dodać, że była to sobota, dzień wolny). Kilka godzin później woda w całej sieci była zdezynfekowana. Poinformowano mieszkańców zaopatrywanych miejscowości o pogorszeniu jakości wody oraz zasadach postępowania (rozwieszono ulotki informacyjne, umieszczono informację na stronie internetowej). Jednocześnie przystąpiono do dezynfekcji wody w zbiornikach wyrównawczych oraz uruchomiono chlorator wody uzdatnionej. Ustalono i zlikwidowano źródło zanieczyszczenia wody oraz monitorowano prawidłowość przeprowadzonych procesów dezynfekcji wody. Okres, od chwili poinformowania przez laboratorium WSSE w Białymstoku o przekroczeniu wskaźników mikrobiologicznych do uzyskania poprawy jakości wody i **kompletnych pozytywnych wyników**, trwał 7 dni.

Nie wydawano decyzji na odstępstwa od przekroczonych wskaźników chemicznych i fizykochemicznych w kontrolowanych wodociągach. O nielicznie występujących

przekroczeniach właściele wodociągów byli natychmiast powiadamiani przez PPIS w Bielsku Podlaskim. Szybko podejmowane działania skutecznie eliminowały przyczyny powstania przekroczeń, a powtórnie pobierane próbki wody potwierdzały słuszość podejmowanych decyzji. Podobnie było w przypadku prowadzenia kontroli wewnętrznej przez właścicieli wodociągów. W przypadku wystąpienia przekroczeń, powtórnie przeprowadzone badania nie wykazywały podwyższonych parametrów. Podwyższony wskaźnik barwy powtarzalny jest w wodociągu Orla (brak ustalonej wartości granicznej wskaźnika barwy, o ile jest akceptowalny przez konsumentów).

Wydano **13 decyzji** na wbudowanie materiałów i urządzeń w sieci wodociągowej. Nie odnotowano zgłoszonych reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na terenie powiatu bielskiego.

Wydano **8 ocen** okresowych i ocenę obszarową powiatu, dotyczących jakości wody oraz **19 wystąpień** do organów administracji samorządowych oraz jednostek odpowiedzialnych za eksploatację ujęć wodociągowych. Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań monitoringowych każdego wodociągu, PPIS wydał 75 ocen jakości wody, które zostały przekazane właścicielom lub administratorom poszczególnych wodociągów.

Porównując wyniki zbadanych próbek wody z poszczególnych wodociągów, należy stwierdzić, że jakość wody utrzymuje się na porównywalnym poziomie do lat poprzednich. Właściciele wodociągów prawidłowo prowadzili kontrole wewnętrzne, przestrzegając częstotliwości i zakresu badań. Pojedyncze przekroczenia parametrów fizykochemicznych były natychmiast korygowane, a powtórnie pobrane próbki już nie wykazywały przekroczeń sprawdzanych parametrów. Właściciele i administratorzy wodociągów są poinformowani, że powinni wnikliwie analizować wyniki badań próbek wody prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej a w przypadku podwyższenia parametrów, ustalać przyczynę i podejmować działania mające na celu poprawę jakości wody oraz informować PPIS w Bielsku Podlaskim o występujących przekroczeniach, jak i podejmowanych działaniach.

Stan techniczny stacji uzdatniania wody ulega ciągłej poprawie. W 2018 r. zakończono rozbudowę i modernizację 2 stacji uzdatniania wody w: Rudce (Gmina Rudka) oraz Wyszkach (gmina Wyski). SUW Wyski stanowi drugie ujęcie wodociągu Budlewo i w znacznym stopniu poprawiła jakość wody na zaopatrywanym terenie. Mimo poprawy jakości wody na terenie gminy Wyski, modernizację należy przeprowadzić w stacji uzdatniania wody w Budlewie, ze względu na długi okres eksploatacji złożeń filtrujących. Trwają prace nad rozbudową i modernizacją wodociągu w Domanowie i wodociągu w Brzeźnicy (Gmina Brańsk). Na okres zaplanowanej modernizacji wodociągu w Bielsku Podlaskim (Gmina Bielsk Podlaski), ze względu na pogarszający się stan techniczny urządzeń, właściciel wodociągu podjął decyzję o zasilaniu sieci wodociągowej wodą z wodociągu miejskiego (wł. Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim). Wymieniono złoża filtracyjne w hydroforni w Orli, co zapewne tymczasowo poprawi parametry wody, ale w dalszym ciągu, modernizacji powinny być poddane wszystkie urządzenia, łącznie ze zbiornikiem wyrównawczym. Nie zakończono II etapu modernizacji wodociągu w Kalnicy (Gminy Brańsk). Na terenie powiatu do zmodernizowania i unowocześnienia, nie licząc trwających prac, pozostało: SUW w Koszewie (Gmina Brańsk), SUW w Orli i Olekszach (Gmina Orla). Nowoczesne, skomputeryzowane systemy uzdatniania wody w znacznym

stopniu zmniejszają ryzyko popełnienia błędu przy procesach związanych z oczyszczaniem wody i przy prawidłowym nadzorze, gwarantują każdemu konsumentowi dobrą jakość wody.

NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY W BASENACH KĄPIELOWYCH W BIELSKU PODLASKIM

Objęto nadzorem 2 baseny znajdujące się na terenie powiatu bielskiego: Pływalnię Miejską „WODNIK” w Bielsku Podlaskim ul. Kazimierzowska 3B (czynna cały rok), basen odkryty Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Bielsku Podlaskim ul. Orzeszkowej 19 (czynny sezonowo).

W Pływalni Miejskiej „WODNIK” przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową w ramach nadzoru sanitarnego. W trakcie kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 7 próbek do badań fizykochemicznych i 14 próbek do badań bakteriologicznych (w tym 3 próbki wody ciepłej z natrysków w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp.). W ww. próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów. Stan sanitarno – techniczny pływalni nie budzi zastrzeżeń.

Zarządca obiektu prowadził badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym i zatwierdzonym harmonogramem poboru próbek wody, z właściwą częstotliwością i zakresem. Wyniki badań i pomiarów wody na pływalni spełniały wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach z dnia 9 listopada 2015r. (Dz. U. z 2015r. poz. 2016). Komunikaty o jakości wody umieszczane są na tablicy informacyjnej w holu obiektu oraz na stronie internetowej pływalni.

Dnia 21.06.2018r. wydano zbiorczą roczną ocenę jakości wody stwierdzającą, że woda na Pływalni Miejskiej „WODNIK” w Bielsku Podlaskim odpowiada wymaganiom ujętym w ww. rozporządzeniu.

Nie przeprowadzono kontroli kompleksowej planowanej basenu odkrytego Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, ponieważ w sezonie letnim 2018r. basen był zamknięty. Dyrektor MOSiR w Bielsku Podlaskim pismem z dn. 02.07.2018r. poinformował, iż basen nie będzie udostępniony mieszkańcom z powodu złego stanu technicznego.

W powiecie bielskim w 2018r. nie prowadzono nadzoru sanitarnego nad miejscami rekreacji wodnej, ponieważ władze samorządowe ani inne podmioty nie podjęły się organizacji kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

NADZÓR NAD STANEM SANITARNO-HIGIENICZNYM OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Objęto nadzorem 155 obiektów (3 ustępy publiczne; 5 placówek zapewniających całodobową opiekę; 2 hotele; 2 obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie; 47 zakładów fryzjerskich; 6 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu; 26 gabinetów kosmetycznych; 1 zakład tatuażu; 3 dworce; 22 cmentarze; 6 zakładów pogrzebowych oraz 32 inne obiekty użyteczności publicznej). Łącznie przeprowadzono 159 kontroli.

Ogólnie należy stwierdzić, że stan sanitarny kontrolowanych obiektów utrzymuje się na porównywalnym poziomie z rokiem ubiegłym i uznaje się jako dobry. Uchybienia stanu sanitarno-technicznego stwierdzono w 5 obiektach:

- **Gościnny Dom Opieki JESIEN PODLASIA S.C. Nurzec 1 17-111 Boćki** – postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji do 29.06.2018 zostało zakończone.
- **Stacja Paliw Circle K nr 70697 Polska Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 9 17-100 Bielsk Podlaski** – postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji do 21.09.2018 zostało zakończone.
- **Dom Opieki Społecznej ARKA Koźyno 66 17-100 Bielsk Podlaski** – prowadzone postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji do 28.06.2019.
- **Klinika Urody i Solarium wł. E. Hryniewicka ul. Mickiewicza 65 17-100 Bielsk Podlaski** - prowadzone postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji do 11.02.2019.
- **Akcyjowy Dom Seniora Knorydy 11 17-100 Bielsk Podlaski** – wszczęte postępowanie administracyjne zostało zakończone (nieprawidłowości ujęte w protokole kontroli zostały usunięte w całości).

W powiecie bielskim w 2018r. usługi zdrowotne świadczone w 93 obiektach, w tym w 38 działalność leczniczą wykonywano przez podmioty lecznicze, a w 55 działalność leczniczą wykonywano przez praktykę zawodową. Uchybień stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego nie stwierdzono.

Do Sekcji Higieny Komunalnej w 2018 roku skierowano 8 wniosków z prośbą o interwencję:

- dot. złych warunków bytowych oraz nieprzestrzegania należytego stanu higienicznego pomieszczeń w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku – Gościnny Dom Opieki JESIEN PODLASIA S.C. Nurzec 1 17-111 Boćki; Przeprowadzono kontrolę kompleksową planowaną. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli wszczęto postępowanie administracyjne.
- dot. uciążliwości związanych z obecnością pluskiew w mieszkaniu w bloku należącym do Spółdzielni Mieszkaniowej w Bielsku Podlaskim; O sytuacji poinformowano Spółdzielnię Mieszkaniową zaś właściciela mieszkania o skutecznych sposobach walki ze szkodnikami.
- dot. „wątpliwego zapewnienia dostatecznego bezpieczeństwa osób przebywających oraz korzystających z urządzeń na siłowni zewnętrznej zlokalizowanej pomiędzy budynkami na osiedlu przy ul. Białowieskiej”; Przeprowadzono kontrolę doraźną interwencyjną.
- dot. wyjaśnienia przyczyn emisji nieprzyjemnych zapachów z Gospodarstwa Rolnego w Parcewie; PPIS w Bielsku Podlaskim zwrócił się do właściciela gospodarstwa o wyjaśnienie przyczyn emisji silnego odoru. Odpowiedź udzieloną przez właściciela przesłano do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku. Sprawą wyjaśnienia przyczyn zajął się również Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski.

- dot. prośby o podjęcie czynności w celu ustalenia czy lokal położony w Bielsku Podlaskim przy ul. Jana Pawła II 22/5 spełnia wymogi sanitarne, epidemiologiczne i techniczne, które powinien spełniać lokal socjalny jako lokal mieszkalny; Wniosek został przekazany do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bielsku Podlaskim, celem wyjaśnienia, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Poinformowano również Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski.
- dot. nieprawidłowości związanych z niewłaściwym użytkowaniem zbiorników na ścieki w gospodarstwie we wsi Starowieś; Prośbę o interwencję przekazano do Wójta Gminy Boćki, celem zapoznania i podjęcia działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami.
- dot. prośby o przeprowadzenie kontroli w Domu Opieki Społecznej „ARKA” Kożyno 66 17-100 Bielsk Podlaski; Przeprowadzono kontrolę kompleksową planowaną. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli wszczęto postępowanie administracyjne.
- dot. prośby o przeprowadzenie kontroli w Akcyjowym Domu Seniora Knorydy 11 17-100 Bielsk Podlaski; Przeprowadzono kontrolę kompleksową planowaną. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli wszczęto postępowanie administracyjne.

PODSUMOWANIE

Stan powiatu bielskiego w zakresie Higieny Komunalnej utrzymuje się na podobnym do roku ubiegłego poziomie. Przeprowadzane kontrole oraz prowadzone postępowanie administracyjne przyczyniły się do poprawy stanu sanitarno – technicznego obiektów.

VII. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU BIELSKIEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

W 2018r. pracownicy Sekcji Higieny Pracy skontrolowali 95 zakładów pracy. Przeprowadzono łącznie 96 kontroli:

- kompleksowych - 83
- tematycznych - 13

Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w 9 obiektach.

Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych występowały w 4 zakładach (hałas słyszalny – 72 osób, dymy spawalnicze – 2 osoby).

W 1 zakładzie podjęto działania, w wyniku których uzyskano poprawę warunków pracy tzn. obniżono natężenie hałasu do wartości dopuszczalnych (poprawa dla 4 osób).

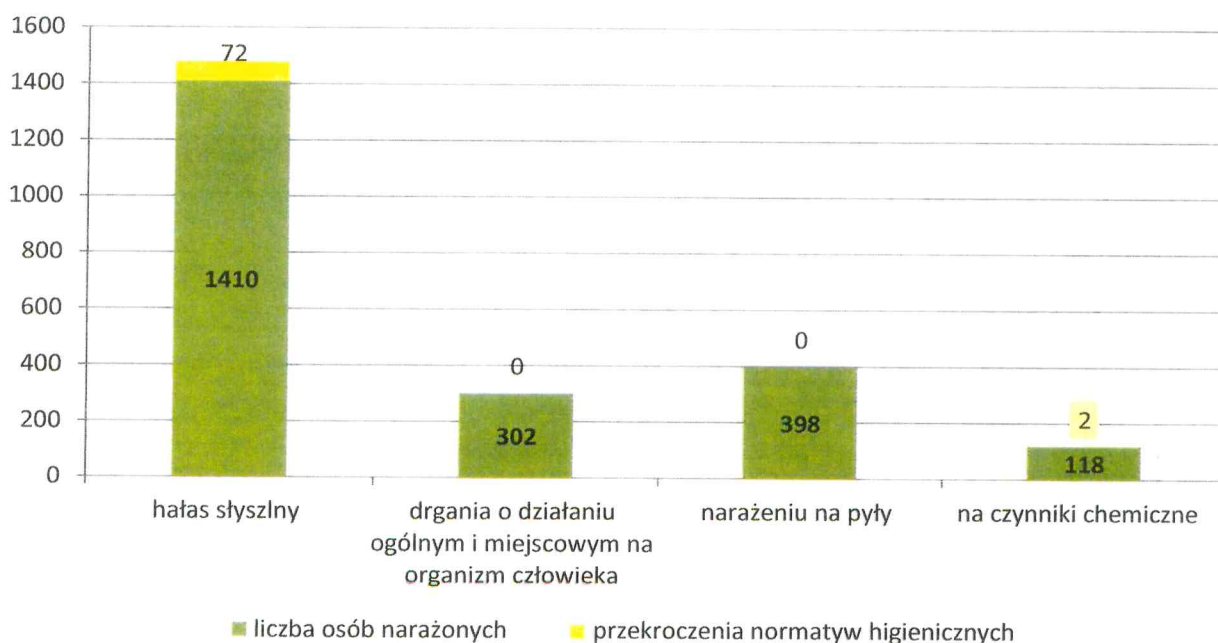
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim wydał łącznie 17 decyzji merytorycznych w tym 10 decyzji stwierdzające uchybienia.

W kontrolowanych zakładach zatrudnionych było łącznie 4613 pracowników (w 2017r. - 4840), w tym w narażeniu na czynniki szkodliwe i uciążliwe pracowało 3170 osób (w 2017r. - 3658).

Wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia wskazują, że narażonych było w poszczególnych kategoriach:

- hałas słyszalny -1482 osoby w tym 72 pracowało w przekroczonych normatywach higienicznych
- drgania o działaniu ogólnym i miejscowym na organizm człowieka – 302 osoby
- w narażeniu na pyły pracowało łącznie 398 pracowników
- na czynniki chemiczne - 120 osób w tym 2 osoby w przekroczonych normatywach higienicznych

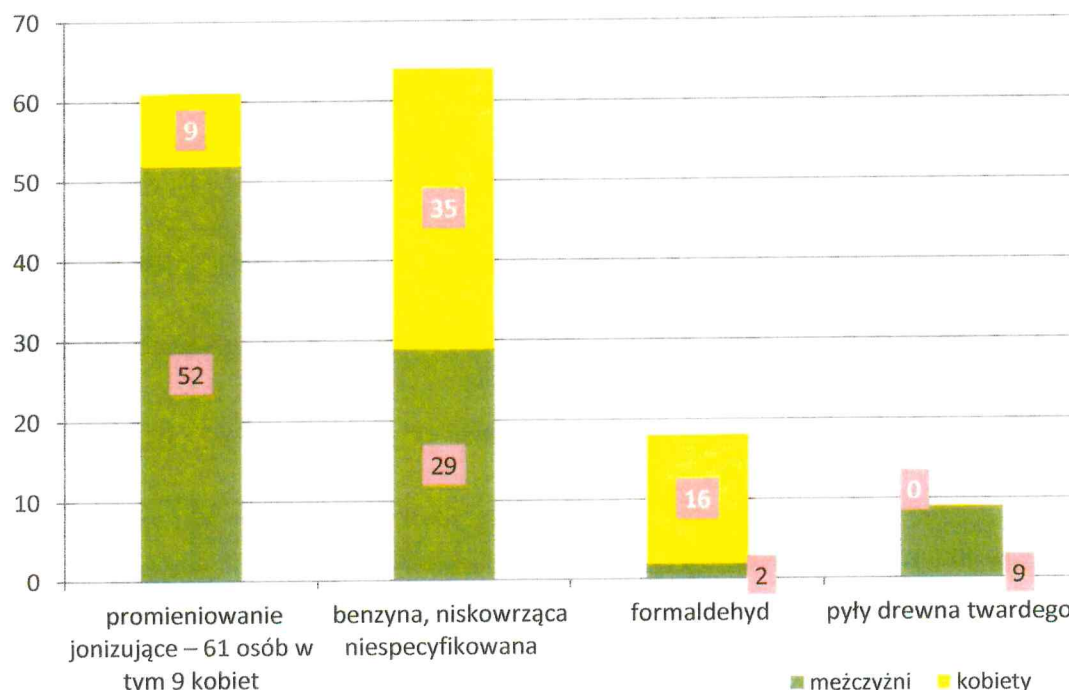
Wykres nr 6. analiza narażenia osób w skontrolowanych zakładach z uwzględnieniem przekroczeń normatyw higienicznych

W narażeniu na czynniki rakotwórcze pracowało 153 osoby:

- promieniowanie jonizujące – 61 osób w tym 9 kobiet
- narażonych na benzynę, niskowrzącą niespecyfikowaną - 64 osoby w tym kobiet 35
- narażonych na formaldehyd - 18 w tym 16 kobiet
- pyły drewna twardego – 9 osób

Wykres nr 7. Analiza narażenia na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych obiektach, z uwzględnieniem płci.

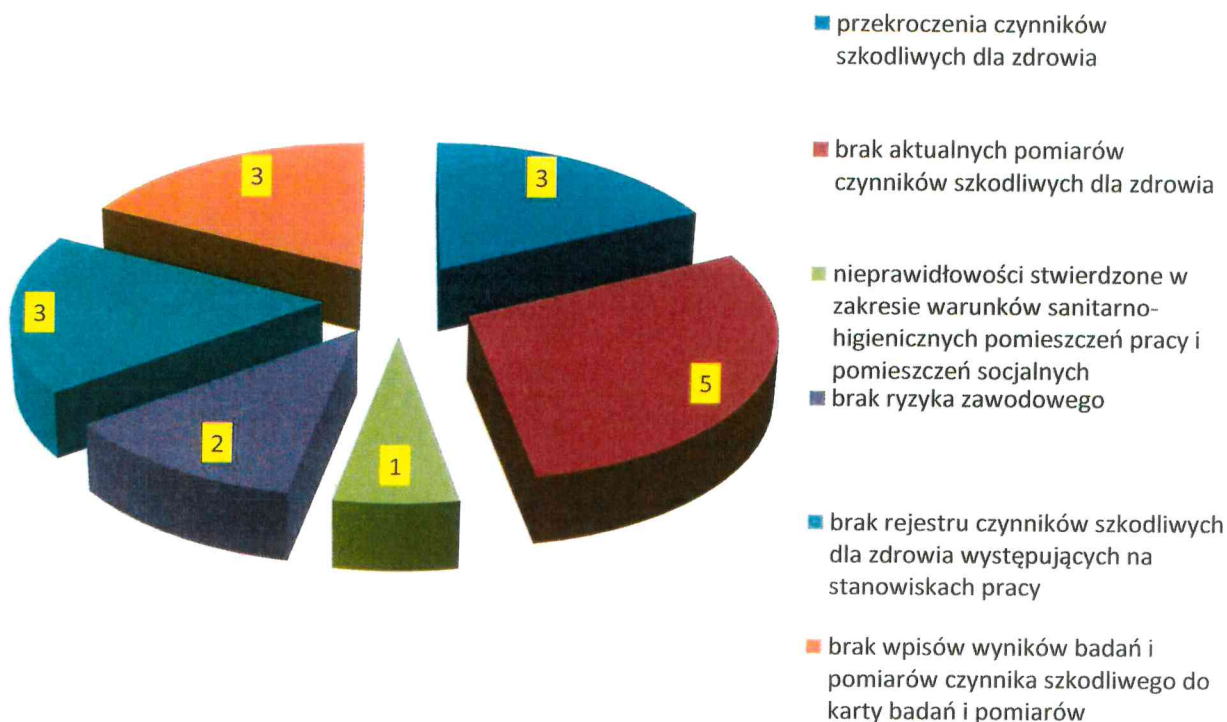

W narażeniu na czynniki biologiczne pracowało 561 osób.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach:

- przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia: (wydano 12 nakazów)
 - hałas słyszalny – 2 zakłady
 - czynniki chemiczne – 1 zakład
- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia - 5 zakładów (wydano 30 nakazów)
- nieprawidłowości stwierdzone w zakresie warunków sanitarno-higienicznych pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych – 1 zakład (3 nakazy)
- brak ryzyka zawodowego – 2 zakłady (5 nakazów)
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy – 3 nakazy
- brak wpisów wyników badań i pomiarów czynnika szkodliwego do karty badań i pomiarów – 3 nakazy

Wykres nr 8. Ilość zakładów, w których stwierdzono naruszenia pokontrolne oraz rodzaj naruszeń

CHOROBY ZAWODOWE

W 2018 roku PPIS w Bielsku Podlaskim wydał 7 decyzji stwierdzających chorobę zawodową u rolników – (borelioza- 5, kleszczowe zapalenie mózgu - 2), (w 2017r. stwierdzono 6 przypadków choroby zawodowej u rolników).

ŚRODKI ZASTĘPCZE

W 2018 roku nie prowadzono postępowań dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Zgłoszono 1 podejrzenie zatrucia środkami psychoaktywnymi. Przeprowadzono wspólnie z policją kontrolę 3 sklepów. Środków zastępczych nie stwierdzono.

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY:

1. Nadzór nad stanem sanitarnym i technicznym w podległych placówkach.
2. Nadzór nad zapewnieniem prawidłowych warunków nauczania i wychowania w tym:
 - higieniczna ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i młodzieży - pomiar uczniów stolików, krzeseł,
 - higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach,
 - kontrola pracowni komputerowych w odniesieniu do wymagań bezpieczeństwa i higieny oraz ergonomii jakie powinny spełniać stanowiska wyposażone w monitory ekranowe,
 - nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkolnych pracowniach chemicznych,
 - egzekwowanie zakazu palenia tytoniu na terenie placówek,
 - nadzór nad organizacją dożywiania dzieci i młodzieży oraz nad działaniami w kierunku stworzenia możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych w placówkach nauczania i wychowania,
 - ocena obciążenia uczniów tornistrami i plecakami.
3. Ocena przygotowania placówek do nowego roku szkolnego.
4. Sprawowanie nadzoru nad działalnością placówek sezonowych /wypoczynku zimowego i letniego: - kontrole sanitarne
5. Przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i interwencji dotyczących działalności placówek.

OCENA HIGIENICZNEGO PROCESU NAUCZANIA ORAZ OCENA DOSTOSOWANIA MEBLI DO WZROSTU DZIECI I MŁODZIEŻY- POMIAR UCZNIÓW, STOLIKÓW I KRZESEŁ.

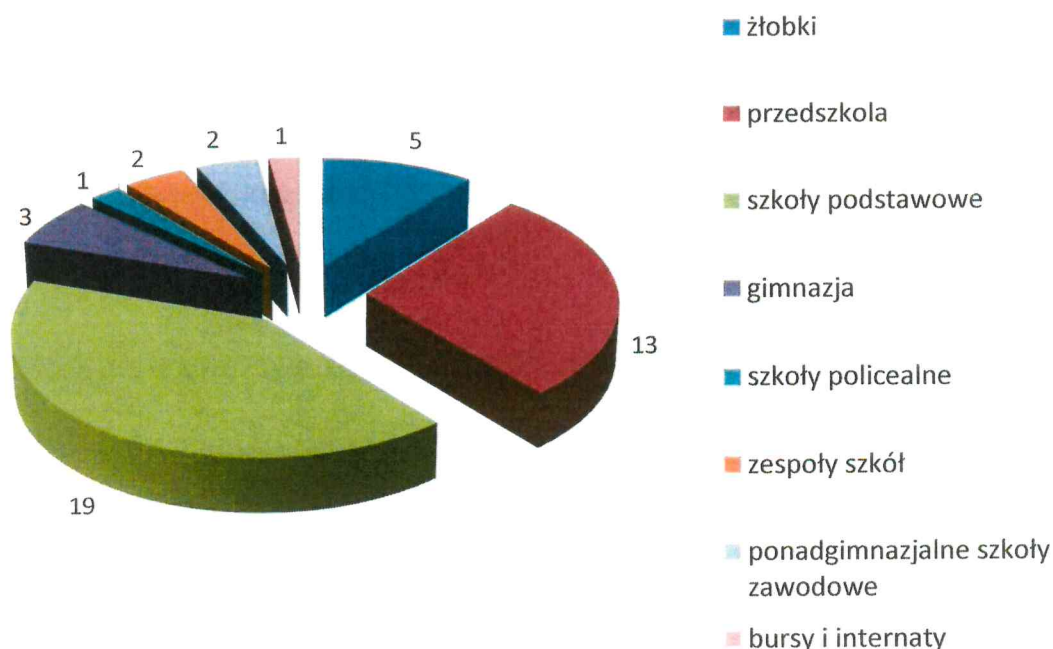
Tabela nr 14. Ocena warunków higieny procesów nauczania w szkołach

Rok	Umeblowanie pomieszczeń do nauki				Tygodniowe rozkłady zajęć			
	Dostosowanie do wzrostu		Meble niedostosowane		Skontrolowano		Niewłaściwe	
	Liczba zbadanych uczniów	Ilość szkół	Liczba uczniów	Ilość szkół	Oddziałów	Ilość szkół	W ilu oddziałach	Ilość szkół
2017	704	24	0	0	134	27	3	1
2018	693	20	0	0	86	20	0	0

VIII. OCENA STANU SANITARNEGO W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH POWIATU BIELSKIEGO

Na terenie powiatu bielskiego w 2018r. funkcjonowało 46 stałych placówek nauczania i wychowania.

Wykres nr 9. **Placówki nauczania i wychowania w powiecie bielskim**

W ramach nadzoru przeprowadzono 47 kontroli, wydano 13 decyzji administracyjnych, w tym 3 przedłużające, na poprawę stanu sanitarno-technicznego, między innymi ścian, sufitów, lamperii w salach lekcyjnych, korytarzach, sanitariatach, szatniach, doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego parkietów w salach lekcyjnych, salach gimnastycznych i korytarzach. Nadzorem objęto również 3 placówki wypoczynku zimowego i letniego.

W 2 szkołach podstawowych i 2 przedszkolach (Szkoła Podstawowej nr 4 im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, Szkole Podstawowej Nr 3 z Dodatkową Nauką Języka Białoruskiego im. Jarosława Kostyczewicza, Przedszkolu Nr 5 im. Krasnala Hałabały i Przedszkolu nr 7 Kubusia Puchatka w Bielsku Podlaskim) została przeprowadzona termomodernizacja budynków. Zakres prac przeprowadzonych obejmował: wymianę instalacji grzewczej, wymianę okien, drzwi, wymianę lamp oświetleniowych wewnątrz budynku i na zewnątrz, ocieplenie poddaszy i remont dachów, rynien i rur spustowych i wymianę instalacji odgromowej.

Tabela nr 15. **Ocena warunków higieny procesów nauczania w przedszkolach**

Rok	Umeblowanie sal zabaw w przedszkolach			
	Dostosowanie do wzrostu		Meble niedostosowane	
	Liczba zbadanych dzieci	Ilość przedszkoli	Liczba dzieci	Ilość przedszkoli
2017	265	12	0	0
2018	375	13	0	0

Ocena higienicznego procesu nauczania

Ocenę higienicznego procesu nauczania przeprowadzono w 86 oddziałach mieszczących się w 20 placówkach. Dokonując oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych zwracano uwagę na równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Nieprawidłowości dotyczyły występowania 5-cio minutowych przerw, co spowodowane było organizacją dowożenia dzieci zamiejscowych.

Ocena dostosowywania mebli do wzrostu uczniów

Nie stwierdzono używania mebli niedostosowanych do wzrostu uczniów. W większości placówek przyjęto zasadę „lepiej siedzieć w ławce o jeden numer większej niż mniejszej”. W 2018 roku wszystkie placówki udokumentowały dostosowanie mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii. Przedstawiono do wglądu certyfikaty i atesty nowo zakupionych mebli i sprzętu sportowego.

WARUNKI DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ W SZKOŁACH NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO.

Warunki do utrzymania higieny osobistej we wszystkich placówkach na terenie powiatu bielskiego w chwili obecnej nie budzą zastrzeżeń. Woda bieżąca ciepła została doprowadzona do wszystkich placówek. Dostępność do środków czystości - papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku, suszarki do rąk oraz mydło w płynie, w nadzorowanych placówkach jest zadawalająca.

W dalszym ciągu napływają informacje od rodziców dotyczące występowania wszawicy wśród dzieci i młodzieży. Pielęgniarki szkolne dokonują przeglądów czystości skóry głów uczniów w gabinecie, po uzyskaniu pisemnej zgody od rodziców.

DOŻYWIANIE DZIECI

Dożywianie prowadzone jest w formie ciepłych posiłków: dwudaniowych, jednodaniowych i wydawania napoju. Na 5699 uczniów z różnych form dożywiania korzysta 3911 uczniów, tj. 68,63%.

Tabela nr 16. **Dożywianie uczniów w powiecie bielskim**

Placówki	Liczba dzieci korzystających z pełnych obiadów	Liczba dzieci korzystających z posiłków I daniowych	Liczba dzieci korzystających z podawania napoju	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z dofinansowania
Szkoły podstawowe	2393	0	1302	632
Gimnazja	25	0	0	4
Zespoły szkół w tym:	191	0	0	26
Szkoły Podstawowe	150	0	0	26
Gimnazja	41	0	0	24
Razem	2609	0	1302	662

DOWOŻENIE UCZNIÓW JEST ZORGANIZOWANE BEZ ZASTRZEŻEŃTabela nr 17. **Dowożenie uczniów do szkół w powiecie bielskim**

Placówki	Liczba placówek do których dowożone są dzieci	Liczba uczniów dowożonych do tych szkół	Zapewnienie opieki podczas przewozu i pobytu dzieci na czas oczekiwania	Ilość placówek posiadających świetlice	Ilość placówek - inne miejsce oczekiwania na dojazd	Zapewnienie posiłku ciepły lub zimny	Autobus szkolny z Urzędu Gminy	Autobus wynajęty podpisana umowa PKS
Szkoły Podstawowe	11	1220	11	9	2	11	4	11
Gimnazja	2	23	2	2	0	2	2	2
Zespoły Szkół: w tym	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Podst.	0	0	0	0	0	0	0	0
Gimnazja	0	0	0	0	0	0	0	0

W 2018 roku dzieci dowożono do tych samych placówek, co w roku ubiegłym, a mianowicie do: do 11- u szkół podst. i 2-ch gimnazjów.

- Najmniejsza odległość dowozu wynosiła 4 km, a największa 32 km. W każdej gminie zorganizowane są dwa kursy dowozu, z wyjątkiem młodzieży dojeżdżającej do gimnazjum w Oleksinie i Glinniku, gdzie wystarcza tylko jeden kurs. W szkołach podst. i zespołach szkół dzieci mają zapewniony napój, lub dożywianie w formie dwudaniowej. Na 11 szkół podstawowych z terenu, 9 posiada świetlice, gdzie dzieci mają możliwość czekania na dojazd i zjedzenia posiłku. Dwie szkoły podstawowe nie posiadają świetlicy - dzieci czekają na dojazd w klasach.

- Dwa gimnazja (Oleksin i Glinnik) posiadają zorganizowane świetlice z możliwością czekania na dojazd i zjedzenie posiłku. Dzieci oczekujące na dojazd w szkołach są pod opieką nauczycieli, a podczas przewozu zapewniona jest opieka przez osoby zatrudnione przez urzędy gmin.

INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ W-F

Warunki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, w porównaniu do lat ubiegłych, nie uległy zmianom. Stan techniczny hal sportowych i sal gimnastycznych nie budzi zastrzeżeń. Podczas prowadzonych kontroli oceniano posiadanie przez placówki oświatowe certyfikaty na sprzęt sportowy. Podobnie, jak w latach ubiegłych, natryski wykorzystywane są przez dzieci i młodzież tylko po dodatkowych zajęciach sportowych.

OPIEKA MEDYCZNA:

Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach na terenie powiatu bielskiego oceniono bez zastrzeżeń. W 2018r. liczba gabinetów w szkołach podstawowych wzrosła o ponad 50 %.

WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2018 roku z wypoczynku letniego i zimowego placówkach będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim, skorzystało 202 dzieci i młodzieży. Wypoczynek letni i zimowy zorganizowany był w 3 placówkach. Przeprowadzono w nich 3 kontrole w ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży. Placówki funkcjonowały bez zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie porządku i czystości.

PRZYGOTOWANIE PLACÓWEK DO ROZPOCZĘCIA NOWEGO ROKU SZKOLNEGO

Wszystkie placówki były przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2018/2019.

NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI I PREPARATAMI CHEMICZNYMI W SZKOLNYCH PRACOWNIACH CHEMICZNYCH

W 2018r. kontynuowano ocenę realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. We wszystkich kontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były w sposób widoczny, umożliwiając ich identyfikację oraz posiadały wymagane karty charakterystyk. W pracowniach chemicznych znajdowały się również aktualne spisy przechowywanych substancji chemicznych. W 2018r nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z przechowywaniem preparatów w szkołach.

Z przeprowadzonych w 2018r. kontroli kompleksowych wynika również :

- Mikroklimat w pomieszczeniach placówek nauczania i wychowania nie budził zastrzeżeń.
- W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono ponadnormatywnego zagęszczenia w klasach.
- Zmianowość pracy w skontrolowanych obiektach wystąpiła w 4 szkołach podstawowych w Bielsku Podlaskim.
- Dowożenie uczniów jest zorganizowane bez zastrzeżeń.
- Przeprowadzone pomiary masy ciała 423 uczniów w 26 oddziałach oraz ciężaru ich plecaków/ tornistrów w 2 szkołach podstawowych wykazały:
 - ciężar plecaków/tornistrów 166 uczniów mieścił się w niskiej normie do 10% wagi ciała
 - ciężar plecaków/tornistrów 337 uczniów mieścił się w wysokiej normie do 15% wagi ciała
 - ciężar plecaków/tornistrów 61 uczniów przekraczał 15% masy ich ciała

PODSUMOWANIE:

- Warunki sanitarno- higieniczne w placówkach nauczania i wychowania ulegają systematycznej poprawie. Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości, kończyły się wszczęciem postępowania administracyjnego lub wydaniem zaleceń pokontrolnych.
- Problemem pozostaje utrzymanie higieny po zajęciach z wychowania fizycznego. Pomimo zapewnienia coraz lepszych warunków, uczniowie nie korzystają z urządzeń natryskowych po zajęciach z wychowania fizycznego, tylko po dodatkowych zajęciach sportowych.
- Podjęto szereg działań edukacyjno- informacyjnych w placówkach oświatowo- wychowawczych w zakresie przeciwdziałanie szerzenia się chorób, przede wszystkim wszawicy i chorób zakaźnych.
- Odnotowuje się systematyczną poprawę w zakresie wyposażenia placówek w nowy i bezpieczny, posiadający atesty i certyfikaty, sprzęt sportowy oraz meble edukacyjne.
- Stwierdzono, iż na przekroczenia wagi plecaków/tornistrów uczniów, miały wpływ przede wszystkim czynniki takie jak: obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu, noszenie dodatkowych słowników i książek, noszenie przedmiotów nie związanych bezpośrednio z programem nauczania (pamiętniki, albumy, zabawki), rodzaj materiału z którego został wykonany plecak/tornister, niewystarczający nadzór opiekunów (rodziców, nauczycieli) nad zawartością tornistrów, nie korzystanie z możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów w wyznaczonych do tego celu miejscach w szkole.

IX. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Zadaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest podejmowanie działań mających na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w obiektach oraz zapobieganie negatywnym skutkom wpływu szkodliwych i uciążliwych czynników na zdrowie ludzi, na etapie planowania przestrzennego, projektowania, realizacji inwestycji oraz uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych. Zakres kompetencji określa ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz inne ustawy i akty wykonawcze.

Opinie, uzgodnienia w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, wydawane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.), przywołuje organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako kompetentne w kwestiach opiniowania w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W związku z powyższym, w ramach postępowania dotyczącego oceny oddziaływania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wydano 30 opinii:

- 12 opinii dotyczących dróg
- 1 opinię w sprawie budowy budynku produkcyjnego z produkcją wyrobów mięsa wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną
- 1 opinię w sprawie budowy budynku produkcyjnego - instalacji do uboju zwierząt rzeźnych
- 1 opinię w sprawie rekultywacji składowiska odpadów
- 1 opinię w sprawie budowy 21 budynków mieszkalnych jednorodzinnych
- 1 opinię w sprawie budowy do 2 siłowni wiatrowych
- 5 opinii dotyczących obór, budynków inwentarskich
- 5 opinii w sprawie budowy instalacji fotowoltaicznych – elektrowni słonecznych
- 1 opinię w sprawie rozbudowy oczyszczalni ścieków przemysłowych
- 1 opinię w sprawie budowy zbiornika wodoru
- 1 opinię w sprawie rozbudowy, przebudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku produkcyjno - magazynowego na obiekt magazynowy z zapleczem socjalnym i budynkiem biurowym

Wydano 2 opinie w sprawie warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko:

- 1 opinię w sprawie rozbudowy gospodarstwa o budowę obory, przebudowę istniejącej obory wraz z niezbędną infrastrukturą
- 1 opinię w sprawie rekultywacji terenu powyrobiskowego

Najczęściej rozpatrywanymi przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko w 2018r. były drogi, chów i hodowla zwierząt oraz budowa instalacji paneli fotowoltaicznych - elektrowni słonecznych. Nie zakwalifikowano do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko pięciu przedsięwzięć. Podczas opiniowania przedsięwzięć, zwracano szczególną uwagę na zebranie pełnej informacji o każdym

przedsięwzięciu i jego wpływie na zdrowie i życie okolicznych mieszkańców. W 21 przypadkach PPIS w Bielsku Podlaskim wystąpił o uzupełnienie informacji o planowanym przedsięwzięciu. Nie wydano opinii negatywnych. Ponadto, uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania w dwóch obiektach oraz uzgodniono dwie dokumentację projektowe pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Dokonano kontroli jednego obiektu w trakcie realizacji.

W ostatnich latach obserwuje się zainteresowanie gmin zmianami polityki przestrzennej i dostosowanie jej do obowiązujących wymogów. Organy administracji samorządowej sporządzają studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i na ich podstawie opracowują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przywołuje organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako kompetentne również w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano:

- 1 opinię w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
- 4 opinie w sprawie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- 3 opinie w sprawie projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- 6 uzgodnień w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

X. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2018 roku podejmowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych, w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu bielskiego.

Realizując zapisy art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim inicjował, organizował, koordynował i prowadził działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyki nadwagi i otyłości, promocji zdrowego stylu życia,
- profilaktyki tytoniowej (uzależnienie od palenia tytoniu, bierne palenie, problem palenia tytoniu przez dzieci i młodzież),
- profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- profilaktyki HIV/AIDS,
- profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze na człowieka,
- profilaktyki próchnicy zębów i chorób przyzębia, higieny jamy ustnej,
- profilaktyki grypy,
- profilaktyki nowotworowej,
- profilaktyki wszawicy,
- zapobiegania zakażeń pokarmowych,
- opieki okołoporodowej.

Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli.

Ogólnopolski program edukacyjny "Trzymaj Formę "

Program, współorganizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców, ma na celu zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Adresowany jest do uczniów szkół podstawowych (kl.VI-VIII) i oddziałów gimnazjalnych oraz ich rodziców i opiekunów.

Wzmocnieniem realizacji programu był ogłoszony przez organizatorów ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, do którego zakwalifikowało się dwóch uczniów z powiatu bielskiego. Do etapu

ogólnopolskiego zakwalifikował się uczeń ze Szkoły Podstawowej w Augustowie. Program realizowało 16 szkół podstawowych oraz oddziały gimnazjalne z powiatu bielskiego, którym przekazano materiały edukacyjne. Przeprowadzono 8 wizytacji realizacji programu.

Podsumowanie programu „Trzymaj Formę!” w Szkole Podstawowej w Boćkach

Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Tematyka związana z ograniczeniem zdrowotnych następstw palenia tytoniu jest poruszana w trakcie realizacji programów ogólnopolskich, obchodów „Światowego Dnia bez

Tytoniu”, akcji „Rzuć palenie razem z nami”, interwencji nieprogramowych „Letnia szkoła bezpieczeństwa” i „Zimowa szkoła bezpieczeństwa”. Zorganizowano akcję informacyjno – edukacyjną dla uczniów, w trakcie której dokonano pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

Spotkanie edukacyjne w Zespole nr 1 im. Józefa Klemensa Piłsudskiego w Bielsku Podlaskim

Ogólnopolski przedszkolny program edukacji antytytoniowej "Czyste powietrze wokół nas"

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach narażenia na bierne palenie. Grupa docelowa: dzieci 5-6 letnie oraz ich rodzice i opiekunowie.

Przeprowadzono naradę z realizatorem programu. Przekazano materiały edukacyjne, udzielano wsparcia metodycznego i merytorycznego. Koordynowano i monitorowano realizację programu. Rozpropagowano Wojewódzki konkurs na grę planszową dla dorosłych członków rodzin. Przeprowadzono 3 wizytacje realizacji programu. Program realizowały przedszkola i oddziały przedszkolne powiatu bielskiego.

Zajęcia w ramach realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas” w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łubinie Kościelnym

Ogólnopolski program profilaktyki antytytoniowej "Bieg po zdrowie".

Grupa docelowa to dzieci kl. IV szkoły podstawowej (9-10 lat). W ramach kampanii przeprowadzono naradę szkoleniową z koordynatorami i realizatorami programu. Przekazano materiały edukacyjne. Przeprowadzono ewaluację (przed i po programie) wśród uczniów i rodziców. Sporządzono informację z realizacji działań w ramach programu.

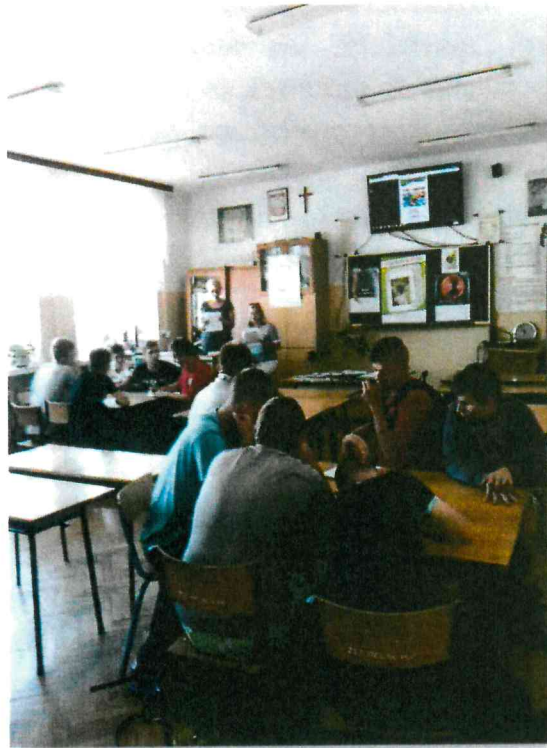
Światowy Dzień bez Tytoniu (31 maja) i Światowy Dzień Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada) obchodzone w ramach programu „Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”

Działania skierowane były do społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, ich rodziców i opiekunów. Zainicjowano działania przekazując opracowania do placówek nauczania i wychowania oraz podmiotów leczniczych. Udzielano instruktaży oraz przekazano materiały edukacyjne przedstawicielom szkół i placówek ochrony zdrowia. Odbyły się narady w celu pozyskania partnerów do realizacji działań. W trakcie narad omówiono założenia i cele obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia” oraz pozostawiono materiały edukacyjne (plakaty, ulotki).

Działania edukacyjne:

- W ramach obchodów Dni Bielska Podlaskiego, w Parku Miejskim odbyła się akcja informacyjno – profilaktyczna:
 - ✓ Zorganizowano punkt informacyjno – profilaktyczny z materiałami oświatowo – zdrowotnymi nt. szkodliwości palenia tytoniu,
 - ✓ Chętni brali udział w badaniu smokerlyzerem na zawartość tlenu węgla w wydychanym powietrzu,
 - ✓ Dyskutowano nt. szkodliwości palenia, udzielono poradnictwa,
 - ✓ Osobom zainteresowanym przeprowadzono test wiedzy nt. szkodliwości palenia tytoniu,
 - ✓ Odbył się „mini konkurs” nt. wiedzy o szkodliwości palenia tytoniu,
 - ✓ Rozdano ulotki antynikotynowe, fiszki edukacyjne,
 - ✓ Za udział w akcji rozdano gadżety (smycze, długopisy, linijki, odznaki odblaskowe, znaczki pt. „Wyłącz palenie”).
- W Zespole Szkół Nr 1 im. Józefa Klemensa Piłsudskiego w Bielsku Podlaskim odbyło się spotkanie edukacyjne, przeprowadzono pogadankę nt. szkodliwości palenia biernego i czynnego:
 - ✓ Przypomniano o miejscach objętych zakazem palenia tytoniu,
 - ✓ Osobom chętnym (18 uczniów) dokonano pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz przeprowadzono badania alkogolami,
 - ✓ Młodzież wypełniała test wiedzy nt. szkodliwości palenia tytoniu, za wypełnienie którego otrzymała fiszki edukacyjne,
 - ✓ Wykonano ekspozycje plakatu e- papieros w klasie lekcyjnej.
- Na czas akcji w Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc zorganizowano telefon zaufania dla osób chcących zerwać z nałogiem palenia papierosów.

- W NZOZ „Twój Lekarz” w poczekalni pacjentów zorganizowano punkt informacyjno – profilaktyczny, a osoby chętne skorzystały z pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu.
- Umieszczono na stronie internetowej PSSE w Bielsku Podlaskim informacje nt. „Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu”.

Zajęcia edukacyjne w Zespole Szkół Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bielsku Podlaskim w klasie II Technikum.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” współfinansowany w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy

Celem głównym programu jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym, związanym z używaniem alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Zasadnicze działania:

- przeprowadzono zajęcia edukacyjne nt. uzależnienia od nikotyny, alkoholu i innych środków psychoaktywnych z młodzieżą w Zespole szkół Nr 1 w Bielsku Podlaskim im. Józefa Klemensa Piłsudskiego,
- rozdano ulotki antynikotynowe oraz dot. nowych narkotyków do placówek opiekuńczo – wychowawczych i podmiotów leczniczych,
- rozpropagowano konkurs pt. „Szkoła wolna od używek” skierowany do szkół ponadgimnazjalnych,

- przeprowadzono badanie pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz badania alkogoglami wśród młodzieży,
- realizowano program edukacyjny „ARS czyli jak dbać o miłość” w szkołach ponadgimnazjalnych,
- przeprowadzono 2 wizytacje w szkołach ponadgimnazjalnych,
- do poradni ginekologicznej przekazano broszury i ulotki pt. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”,
- dyskutowano z młodzieżą nt. szkodliwości palenia, udzielano poradnictwa na ten temat.

Szkolenie młodzieży Zespołu Szkół Nr 1 im. Marszałka Józefa Klemensa Piłsudskiego w Bielsku Podlaskim

„Moje dziecko idzie do szkoły”

Celem głównym jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Grupa docelowa to dzieci w wieku 5-6 lat. Program realizowano w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Przekazano materiały edukacyjne, udzielono instruktażu dot. przeprowadzenia działań w ramach programu w roku szkolnym 2017/2018. Przeprowadzono 5 wizytacji realizacji programu.

Program profilaktyki chorób odkleszczowych boreliozy i kleszczowego zapalenia opon mózgowych i mózgu „Kleszcz Mały czy Duży nic Dobrego nie Wróży”

Celem głównym programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka. Program adresowany jest do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych. W ramach realizacji programu udzielano poradnictwa szkolnym koordynatorom i realizatorom. Przeprowadzono 4 wizytacje realizacji programu.

Realizacja programu „Kleszcz Mały czy Duży nic Dobrego nie Wróży” w Zespole Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim

Program „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość”

Celem programu jest dostarczenie wiedzy i kształtowanie umiejętności właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych dotyczących higieny jamy ustnej. Edukacja na temat profilaktyki próchnicy zębów skierowana była do uczniów klas II szkół podstawowych i ich

rodziców. Udzielono poradnictwa szkolnym koordynatorom/realizatorom programu. Przeprowadzono 2 wizytacje realizacji programu w szkołach.

Profilaktyka HIV/AIDS. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Program realizowano poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach medialnych oraz przez organizację działań w Światowym Dniu Walki z HIV/AIDS, dotyczących profilaktyki HIV/AIDS i propagujących wykonywanie testu w kierunku nosicielstwa wirusa.

- zorganizowano etap powiatowy Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny oraz dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, podmiotach leczniczych, ośrodkach wypoczynku letniego oraz dla społeczności lokalnej,
- zorganizowano narady z pracownikiem Komendy Powiatowej Policji w sprawie przeprowadzenia wspólnych działań w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”,
- w ramach kampanii „Mam czas rozmawiać(mamczasrozmawiac)”,wspólnie z Policją, przeprowadzono pogadanki i utworzono punkt informacyjno-edukacyjny w Zespole Szkół Nr1 im. Józefa Klemensa Piłsudskiego w Bielsku Podlaskim,
- informowano o kampanii edukacyjnej „Mam czas rozmawiać(mamczasrozmawiac)” oraz o Światowym Dniu walki z AIDS na stronie internetowej <http://www.pssebielsk.pl/>,
- przekazywano informacje do szkół ponadgimnazjalnych i podmiotów leczniczych o „Światowym Dniu AIDS”,
- opracowano harmonogram realizacji „Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” na rok 2019,
- przeprowadzono 2 wizytacje w szkołach ponadgimnazjalnych.

Wojewódzka Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS dla szkół ponadgimnazjalnych – etap powiatowy

Profilaktyka zakażeń pokarmowych

Prowadzono działania w zakresie interwencji nieprogramowej „Letnia szkoła bezpieczeństwa”. Zorganizowano wystawę materiałów w siedzibie PSSE, przesłano materiały edukacyjne do podmiotów leczniczych. Przekazano materiały dot. zakażeń pokarmowych do placówek wypoczynków letniego.

Inne przedsięwzięcia

- Zebrano dane na temat aktualnej sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w powiecie bielskim,
- Udostępniano pomoce dydaktyczne placówkom objętych nadzorem przez PSSE w Bielsku Podlaskim,
- Umieszczono na stronie Starostwa Powiatowego informację o Europejskim Tygodniu Szczepień,
- Umieszczono informacje na stronie internetowej <http://www.pssebielsk.pl/> nt. „Zasady bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego”,
- Przeprowadzono pogadankę w Szkole Podstawowej w Rudce nt. zdrowego stylu życia,
- Przeprowadzono dystrybucję plakatów do podmiotów leczniczych dot. antybiotyków,
- Przekazano plakaty do aptek na terenie powiatu bielskiego „Leki z śmieci”,
- Wyeksponowano plakat dot. antybiotyków w PSSE,
- Opracowano i przekazano kierunki pracy na rok 2018 w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia do jednostek nadzorowanych przez PSSE,
- Przeprowadzono dystrybucję materiałów dot. dopalaczy (ulotki) do szkół, do placówek wypoczynku letniego i zimowego,
- Przeprowadzono działania edukacyjne dzieciom w wieku 6-12 lat, uczestniczącym w półkoloniach letnich z Bielskiego Domu Kultury w Powiatowej Komendzie Policji,
- W ramach profilaktyki grypy przeprowadzono pogadankę rodzicom w Szkole Podstawowej w Augustowie, umieszczono informację na stronie <http://www.pssebielsk.pl/>, przekazano ulotki, plakaty do placówek oświatowo – wychowawczych i podmiotów leczniczych oraz do obiektów wypoczynku zimowego,
- Przeprowadzono akcję edukacyjno–profilaktyczną z okazji dnia kobiet (kobiety mogły sprawdzić analizę składu masy ciała, wypełniły ankietę nt. zdrowego stylu życia),
- Opracowano informacje i przekazano do szkół podstawowych plakaty w ramach Ogólnopolskiego Dnia Tornistra,
- Przeprowadzono dystrybucję poradników do żłobków pt. „Żywienie dzieci w żłobkach”,
- Przeprowadzono dystrybucję do przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi plakatu pt. „Wiosna bez pneumokoków”.

Kampania prowadzona przez pracowników Promocji Zdrowia, Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Epidemiologii w Bielskim Domu Kultury 8 marca 2018r. .

Podsumowanie.

Działalność oświatowo-zdrowotna przyczynia się do umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa poprzez kształtowanie właściwych postaw, nawyków oraz zachowań prozdrowotnych.

Wdrażając i realizując programy i interwencje nieprogramowe prowadzono współpracę z lokalnymi instytucjami w celu podniesienia jakości, skuteczności i zwiększenia zasięgu działań.

